

ORTAOKULLARDA EĞİTİM BİLİŞİM AĞI'NIN (EBA) İNCELENMESİ

Müslüme ATALAY

ORTAOKULLARDA EĞİTİM BİLİŞİM AĞI'NIN (EBA) İNCELENMESİ*

Müslüme ATALAY

Editör

Doç. Dr. Aslıhan SABAN

* Yazarın yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

Ortaokullarda Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) İncelenmesi*
Müslüme ATALAY

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek
Editör: Doç. Dr. Aslıhan SABAN
Kapak ve Sayfa Tasarımı: Duvar Design
Baskı: Aralık 2025
Yayıncı Sertifika No: 49837
ISBN: 978-625-8698-25-1

© Duvar Yayınları
853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir
Tel: 0 232 484 88 68

www.duvar yayinlari.com
duvarkitabevi@gmail.com

TEŞEKKÜR

Konusu ortaokullarda Eğitim Bilişim Ağı'nın ders içi durumunu incelemek olan bu araştırmaya bilgi ve yardımlarıyla katkı sağlayan değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Aslıhan SABAN'a teşekkür ederim.

Verilerin toplanması için geçen sürede bana yardımcı olan okul yöneticilerine ve öğretmenlere teşekkür ederim. Anketlerin uygulanması süreçlerinde bana kolaylık sağlayan öğrencilere teşekkürü bir borç bilirim.

Tüm eğitim hayatım boyunca benden maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, bana her zaman inanan canım annem ve babama teşekkür ederek sevgilerimi sunarım. Her zaman yanımda olan canım kardeşlerime destekleri ve inançları için teşekkür ederim.

Müslüme ATALAY

ÖZET

Bu çalışma ortaöğretim sosyal bilgiler dersinde kullanılan Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) derslerde kullanımını incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu inceleme nitelik, kullanışlılık ve öğrenci başarısına etkisi olmak üzere üç kapsamda toplanmıştır. Böylece Eğitim Bilişim Ağı'nın ders içi durumu ortaya konmuştur.

Araştırma için ulaşılabilir evren seçilmiştir. Konya ilinde bir ortaokulda bulunan 7.sınıf öğrencileri ve öğretmenleri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

Bu çalışmada nitel ve nicel verilerin birlikte toplanmasına karar verilmiştir. Böylece veriler karma yöntem kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak anket, gözlem formu ve görüşme formu hazırlanmıştır. Verilerin toplanması 4 hafta sürmüştür.

Verilerin analizi için betimsel analiz yöntemi seçilmiştir. Bu süreçte SPSS Statistics 22 paket programı ve Microsoft Excel Office 365 programı kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre EBA'nın ders içeriklerinin genel olarak yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenciler konuların EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdiklerini ve ilgi çekici bulduklarını ifade etmişlerdir. Eba'da video, animasyon, resim gibi görsel materyallerin olması öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmıştır. Öğretmenlerden elde edilen verilere göre EBA'da yer alan videolar ve etkinliklerin öğrencilerin kalıcı öğrenmesine avantaj sağladığı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmen ve öğrencilere göre EBA'nın kullanımı kolaydır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Bilişim Ağı, Ortaokul, Sosyal Bilgiler, Ders İçi Durum, Başarı Düzeyi

SUMMARY

This study has been conducted in order to examine the use of educational informatics network used in secondary school social studies courses. This review has been collected in three scopes, including quality, usability and impact on student achievement. In this way, the course status of the educational informatics network has been introduced.

An accessible universe has been chosen for research. 7th grade students and teachers in a secondary school in Konya established the study group of research.

In this study, it was decided to collect both qualitative and quantitative data. Thus, the data were collected using a mixed method. Questionnaire, observation form and interview form were prepared as data collection tools. The data collection lasted 4 weeks.

A descriptive analysis method was chosen for the analysis of the data. In this process, the SPSS Statistics 22 package program and the Microsoft Excel Office 365 program were used.

According to the data obtained from the research results, it is concluded that the course contents of the EBA are generally adequate. The students expressed that they liked the presentation of the subjects from the EBA and they found it interesting. Having visual materials such as video, animation and picture in Eba has made it easier for students to learn. According to the data obtained from the teachers, the videos and activities included in the EBA are thought to be advantageous for the permanent learning of the students. In addition, according to teachers and students, EBA is easy to use.

Keywords: Education Informatics Network, Secondary School, Social Studies, In-Lesson Status, Success Level

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
TABLolar DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
KISALTMALAR VE SİMGELER	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Amaç.....	2
1.3. Önem.....	3
1.4. Varsayımlar (Sayıtlar).....	3
1.5. Sınırlılıklar.....	3
1.6. Tanımlar	4
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Fatih Projesi.....	5
2.2. Eğitim Bilişim Ağı (EBA).....	6
2.2.1. EBA Ders	8
2.2.2. İçerik	10
2.2.3. Hızlı Erişim	11
2.2.4. İletişim	12
2.2.5. Paylaşım	12
2.2.6. Uygulamalar	12
2.2.7. Yabancı Dil İçerikleri	12
2.2.8. Merkezi Sınava Yönelik Sorular	12
2.2.9. Siber Güvenlik Portalı	12
2.2.10. F Klavye.....	13
2.2.11. Yarışma	13
2.2.12. Türkçe öğrenim portalı	13
2.2.13. E-kurs.....	13
2.2.14. Okul Öncesi Eğitimi Etkinlik Havuzu	13
2.2.15. E-Twinning.....	13
2.2.16. HBÖ Tv.....	14
2.2.17. Canlı Yayın.....	14
2.2.18. Yardımcı Programlar	14

3. YÖNTEM	16
3.1. Araştırmanın Modeli	16
3.2. Evren ve Örneklem / Çalışma Grubu	17
3.3. Verilerin Toplanması	19
3.3.1. Derste EBA Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi (DEKYÖGA)	19
3.3.2. EBA Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri (EKYÖG) Anketi	20
3.3.3. Gözlem Formu	20
3.3.4. Öğretmen Görüşme Formu	21
3.4. Verilerin Analizi (Çözümlemesi ve Yorumlanması)	22
4. BULGULAR VE YORUMLAR	23
4.1. DEKYÖGA Anketinden elde edilen bulgular	23
4.1.1. 1. Hafta Analiz Bulguları	23
4.1.2. 2. Hafta Analiz Bulguları	25
4.1.3. 3. Hafta Analiz Bulguları	27
4.1.4. 4. Hafta Analiz Bulguları	32
4.2. EKYÖG Anketinden Elde Edilen Bulgular	35
4.3. Öğretmen Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular	37
4.4. Gözlem Formundan Elde Edilen Bulgular	38
5. SONUÇLAR VE TARTIŞMA.....	42
6. ÖNERİLER	44
KAYNAKÇA.....	45

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1: Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı	18
Tablo 2: Öğrencilerin cinsiyete göre Dağılımı	18
Tablo 3: Öğrencilerin cinsiyete göre dağılımının bar grafiği	18
Tablo 4: DEKYÖGA Anketinin Haftalara Göre Betimsel İstatistikleri	23
Tablo 5: 1.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri	23
Tablo 6: 1. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri	24
Tablo 7: 2.Hafta Betimsel İstatistik Frekans Değerleri	25
Tablo 8: 2. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri	26
Tablo 9: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri I.....	27
Tablo 10: 3.Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri I.....	27
Tablo 11: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri II	28
Tablo 12: 3.Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri II	29
Tablo 13: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri III	30
Tablo 14: 3.Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri III	30
Tablo 15: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri IV	31
Tablo 16: 3. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri IV	31
Tablo 17: 4.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri I.....	32
Tablo 18: 4. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri I.....	33
Tablo 19: 4.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri II	34
Tablo 20: 4. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri II	34
Tablo 21: Sınıf Değişkeninin Betimsel İstatistiği	35
Tablo 22: Cinsiyet Değişkeninin Betimsel İstatistiği	35
Tablo 23: EKYÖG Anket Maddelerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	36
Tablo 24: Öğretmen Görüşme Formundan Elde Edilen Bulguların Analizi	37
Tablo 25: Ders İçerisinde EBA'nın Kullanılabilirliğine Ait Gözlem Formu Bulguları	39
Tablo 26: EBA'nın İçeriği İle İlgili Bulgular	40
Tablo 27: Ders İçinde Davranış ve Tutumlardan Elde Edilen Bulgular	40

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: EBA Dijital Eğitim Platformu Ana Sayfası	7
Şekil 2: EBA Ders Giriş Sayfası	8
Şekil 3: EBA Ders Duvarım Ekranı	9
Şekil 4: EBA Ders Konular Ekranı	9
Şekil 5: EBA Ders Sınavlar Ekranı	10

KISALTMALAR VE SİMGELER

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
FATİH	: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
Yeğitek	: Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
DEKYÖGA	: Derste EBA Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi
EKYÖG	: EBA Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri
M (Ort.)	: Ortalama
N(Top)	: Toplam
%N	: Yüzde

1. GİRİŞ

Hızla değişen günümüz dünyasında insanların çevresini saran ve onları etkileyen en büyük olaylardan biri teknolojidir. Teknolojinin gelişimiyle ülkeler arası etkileşimler de artmış, bu etkileşimler dünyadaki değişimlerin anlık olarak insanlar tarafından bilinmesini sağlamıştır. Artık insanlar bilgiye çoğunlukla ellerinin altında bulunan bilgisayarlardan erişmeye başlamıştır. Bununla birlikte ülkelerin en önemli yapıtaşlarından biri olan eğitim sistemi de hızla dönüşüme girmiştir. Bu dönüşümler ülkemizde de etkisini göstermiştir. Teknolojiyle birlikte büyüyen yeni nesle teknolojiyle örülmüş bir sistem kurulmak istenmiştir. Bu istek ülkemizde çeşitli projelerin oluşumunu sağlamıştır.

Türkiye’de oluşturulan projelerden son yıllarda yapılan çalışmalar içerisinde en kapsamlı olanı FATİH projesidir. Fatih projesi eğitimde ve öğretimde eşitliği sağlayarak tüm okullara teknolojiyi getirmek için başlatılmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı Fatih [FATİH], 2018). Başlatılan bu hareketle okullara etkileşimli tahtalar entegre edilmiş ve öğrencilere akıllı tabletler dağıtılmıştır. İzlenen bu yollarla e-öğrenmenin eğitime hızlı ve kolay bir şekilde bütünleştirileceği düşünülmüştür.

Okullara taşınan e-öğrenme biçimiyle birlikte etkileşimli tahtaların donanım ve yazılımsal alt yapısı da Fatih projesi kapsamında hazırlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan yazılımsal içeriklerden biri de çevrimiçi dijital eğitim platformu olan Eğitim Bilişim Ağıdır (EBA). Eğitim Bilişim Ağı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından yürütülmektedir ve ücretsiz olarak sunulmaktadır. Eğitim fırsatlarına herkesin eşit bir şekilde ulaşmasını sağlamak istenmektedir. Başta öğretmen ve öğrenciler olmak üzere tüm eğitim camiası için tasarlanan EBA,

- Etkili materyal kullanımını desteklemek,
- Eğitim ve teknolojiye yenilikleri takip ederek gelişmek,
- İncelemeden geçmiş, sınıf seviyelerine uygun ve güvenilir e-içerikler sunmak,
- Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine (sayısal, sözel, görsel, işitsel, sosyal öğrenme) hitap etmek,
- Ders içeriği açısından zenginleşmek,
- Öğrenci merkezli eğitime geçilmesini kolaylaştırmak,
- Öğrencilerin akranlarıyla iş birliği yaparak ekip çalışmasında bulunmasına katkı sağlamak,
- Ezberci eğitimden yapılandırmacı eğitime geçiş yapmak

amaçlarıyla üretilmiştir (Eğitim Bilişim Ağı [EBA], 2019). Böylece eğitimin her birimine giren teknolojiyi kullanarak, özellikle yeni neslin akılcı,

yorumlayan, bilgiyi kullanıp üretebilen bireyler olarak yetişmesi hedeflenmektedir.

Eğitim bilişim ağı 2012 yılında başlamıştır. 2012'den günümüze kadar sürekli gelişmiş, geliştikçe ara yüzü yenilenmiş ve büyümüştür. Hala da büyümeye devam etmektedir. Her geçen gün yeni materyaller eklenmiş, farklı öğrenme stillerine hitap etmesi için çalışılmış, konuların yaş düzeylerine göre uygunluğu denetlenmeye devam edilmiştir. Bu denetlemeler ve düzenlemeler sayesinde Eğitim Bilişim Ağı platformunun tüm eğitim camiası için güvenilir, ücretsiz ve kolay ulaşılabilir bir bilgi kaynağı olması istenmiştir (EBA, 2019).

1.1. Problem Durumu

EBA dijital platformunun hazırlanmasının temel nedenlerinden birisi etkileşimli tahta ve tabletlere uygun materyal eksikliğinin olmasıdır. Bu sisteme uygun içeriklerin eksikliği, öğretmen ve öğrencilerin EBA ile ilgili görüşleri araştırmalara konu olmuştur (Pamuk ve diğ., 2013; Ağır, 2014; Kaysı ve Aydın, 2014; Ateş, Çerçi ve Derman, 2015; Bolat, 2016; Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016; Kayahan ve Özduvan, 2016; Tüysüz ve Çümen, 2016). Alanyazında yer alan bu araştırmalar incelendiğinde sürekli değişen EBA ile ilgili yeni çalışmaların olması gerektiği görülmektedir. Halen gelişmekte olan EBA'nın her bileşeni ele alınmamış ve ders içi uyumuna yeteri kadar bakılmamıştır. Alanyazından elde edilecek yeni sonuçlar ve öneriler, hızla değişen teknolojiyle birlikte EBA'nın ilerlemesine katkı sağlayacaktır. Yılların verdiği değişimle birlikte EBA ile ilgili çalışmaların artırılmasının gerekliliği bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Eğitim bilişim ağı sadece öğretmen ve öğrenci görüşleri bakımından değil, ders içi kullanım durumunun gözlemlenerek incelenmesi bakımından da araştırılmalıdır.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı ortaöğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde EBA kullanımını öğretmenler ve öğrenciler açısından inceleyerek, EBA'nın ders içi durumunu ortaya koymaktır. Bu inceleme nitelik, kullanışlılık ve öğrenci başarısına etkisi olmak üzere üç kapsamda toplanacaktır. Bu kapsamlar içerisinde aşağıdaki sorulara yanıtlar aranacaktır.

- EBA'nın derste kullanımının oluşturduğu avantaj ve dezavantajlar hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Derslerin EBA ile desteklenmesinin öğrencilerin kalıcı öğrenmesi ve başarı düzeyleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Öğretmen ve öğrencilerin EBA materyallerin ders içerisindeki kullanılabilirliği hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.3. Önem

Eğitimle teknolojinin birleştirilmesi ile etkileşimli tahtalar büyük önem kazanmıştır. Etkileşimli tahtalara yönelik yapılan araştırmalar incelendiğinde genellikle tahta kullanımı, donanımsal ve fiziksel özellikleri, etkileşimli tahtalara yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri üzerinde durulduğu görülmüştür (Alkan, Bilici, Akdur, Temizhan ve Çiçek, 2011; Akıncı, Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2012; Bağcı, 2013; Keleş ve Turan, 2015; Baz, 2016; Gökmen ve Akgün, 2016). Etkileşimli tahtalar ve tabletler için hazırlanan e-içerikler ile ilgili araştırmalar da bulunmaktadır (Gücüköğlu, Ceylan ve Dursun, 2014). Fatih projesi kapsamında hazırlanmış olan, projenin en önemli ürünü olduğu vurgulanan ve bir sosyal eğitim platformu olan Eğitim bilişim ağı da bunlardan birisidir (EBA, 2019). Dolayısıyla EBA öğrenci ve öğretmen açısından, konuların uygunluğuna, içeriklerin incelenmesine ve derste kullanım durumlarına göre de incelemeye alınmalıdır. Ayrıca Fatih projesi ile birlikte gelişimine çok önem verilen ve 2012 yılından beri ilerleme gösterip hakkında araştırmalar yapılan EBA'nın şu anki durumu da merak konusudur (Aktay ve Keskin, 2016).

EBA'nın üretimin ilk amacı öğretmenler ve öğrencilerin ders konu ihtiyaçlarını gidermek ve okullarda e-içerik ihtiyacını karşılamaktır (FATİH, 2018). Bu amaç göz önüne alındığında EBA ile ilgili sadece görüşlere yer vermek yeterli değildir. EBA'nın ders içerisinde kullanım uygunluğu, konuyla ilgili gerekli materyallerin EBA içindeki yeterliliği, ders konularının EBA içerisindeki materyallerle uyumluluğu, bu konuların EBA içerisinde anlatımının yeterliliği gibi durumların da incelenmesi EBA'nın gelişimine katkı sağlayacaktır. Kaliteli eğitsel içeriğe, farklı ve zengin materyallere ihtiyaç duyulan bu zaman da Türkiye'nin en büyük sosyal eğitim platformu olan EBA'nın gelişimine katkı sağlamak, doğru ve kontrollü bir şekilde büyümesine yardımcı olacaktır. Bu çalışmayla EBA'nın sözü edilen durumlarda kullanımı deneyimlenerek ortaya konulacaktır.

1.4. Varsayımlar (Sayıtlar)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ve öğrencilerin, araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket ve görüşmedeki sorulara içten ve samimi olarak cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 2017/2018 eğitim-öğretim yılında Konya ilinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 65 7.sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.

- Anket ve görüşme formu araçlarıyla toplanılan verilerin cevaplarının içtenliği ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Davranış ve yetenek geliştirme, bilgi-beceri ve tutum kazanma sürecidir (Alkan, 2011). En genel geçer anlamıyla davranışların belli amaçlara göre değişme sürecidir (Sönmez, 2009).

Teknoloji: Kâinata egemen olmak için, elde edilen yeteneklerle gerekli işlevsel yapılar oluşturmaktır (Alkan,2011).

Eğitim Teknolojisi: Gelişen ve değişen öğrenme kuramları ile teknolojik sınırlardan etkilenerek, farklı çalışma konularına ilgi gösteren disiplinler arası alandır (Çakmak ve diğ., 2015).

Fatih Projesi: Öğrenme ve öğretme sürecinde farklı öğrenmelere hitap ederek bilişim teknolojisi araçlarının derslerde etkin kullanımını sağlayarak okullardaki teknolojiyi iyileştirip eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla kurulmuş en büyük eğitim hareketidir (FATİH, 2018).

EBA (Eğitim Bilişim Ağı): Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından tasarlanan EBA, sürekli gelişen teknolojiyi takip ederek etkin ve kaliteli materyaller ile e- içerikler üretmek, bu içeriklerin sınıf düzeylerine uygunluğunu, güvenilirliğini ve doğruluğunu incelemek amacıyla oluşturulmuş sosyal ağ platformudur (EBA, 2019).

E-içerik: Elektronik ortama aktarılan veya alınan herhangi bir ses, resim, video, haber, grafik gibi eğitim materyalleridir (EBA, 2019).

Platform: Herhangi bir içerik ya da uygulama barındırmak için kullanılan yazılımdır.

Portal: Uygulamalarda ya da sitelerde diğer bağlantılara gitmek için kullanılmaktadır.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Fatih Projesi

Fatih projesi, temel esasları erişilebilirlik, verimlilik, eşitlik, ölçülebilirlik ve kalite olan, eğitimde teknolojiyi iyileştirmek amacıyla başlatılmış bir eğitim hareketidir. Okullarımızdaki eğitim öğretimin tüm kademelerinde fırsat eşitliği sağlamak için kurulmuştur (FATİH, 2018). Farklı öğrenme stillerinin olduğu günümüzde farklı duylara hitap edecek içerikler oluşturmak ve bu içerikleri güvenilir, doğru bir biçimde sunmak hedeflenmiştir. Öyle ki tüm bu amaç ve hedefler araştırmacıların dikkatini çekmiş ve 2011 yılından beri ilgili çalışmalar alayazında yerini almıştır (Eren ve Uluuysal, 2012; Türel, 2012; Koçak ve Gülcü, 2013; Pamuk ve diğ., 2013; Gülcü, 2014; Yalçinkaya ve Özkan, 2014; Kurşun, Karaman ve Bayrak, 2014; Görhan ve Öncü, 2015; İslamoğlu, Ursavaş ve Reisoğlu, 2015; Tekinarslan ve diğ., 2015; Turan ve diğ., 2015; Baz, 2016; Baz, 2017).

Fatih projesinin devletin bilgi ve iletişim teknolojileri içerisinde en çok bütçeyi ayırdığı proje olduğu bilinmektedir (Gül, 2013). Bu projeye ilk olarak okullara etkileşimli tahtalar entegre edilecektir. Alkan, Bilici, Akdur, Temizhan ve Çiçek'in (2011) yaptıkları araştırmaya göre Fatih projesinin 3+2 yılda tamamlanması planlandığı belirtilmiştir. Ancak Akıncı, Kurtoğlu ve Seferoğlu'nun (2012) yaptıkları çalışmada ise bu projenin 3-5 yılda bitecek bir proje olmadığı ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerektiği ortaya konmuştur. Çünkü eğitimin tüm paydaşlarının ortak görüşü; öğretme ve öğrenme süreçleri ile içeriği iyi organize edilebilirse teknoloji destekli eğitimin, bilgi üretme potansiyeli yüksek, yaratıcı ve keşfedici yönü ön planda olan kaliteli bir yeni neslin yetişeceği yönündedir (Güllüpinar, Kuzu ve diğ., 2013).

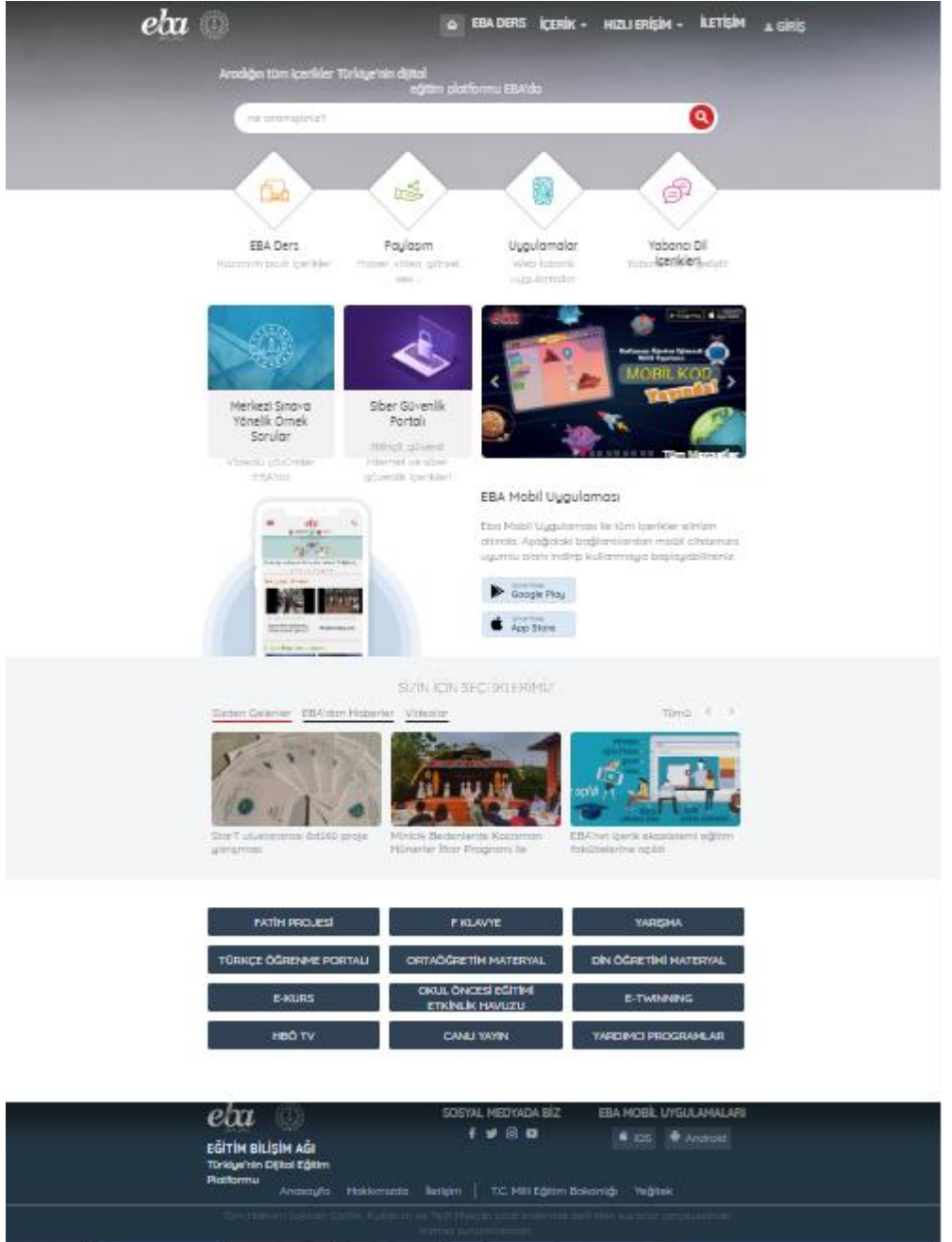
Fatih projesinde sürdürülebilirlikten sonra önem verilmesi gereken diğer yanlarından birisi de eğitimin önemli bir paydaşı olan öğretmenlerin yeterli bir hizmet içi eğitim almalarıdır (Aktaş ve diğ., 2014; Özkan ve Deniz, 2014; Öçal ve Şimşek, 2017; Yaşaroğlu, 2018). Zira öğretmenler projenin temeli olan etkileşimli tahtayı derslerinde büyük oranda kullanmaktadırlar (Banoğlu ve diğ., 2014; Kocaoğlu, 2013). Bu da Gökmen ve Akgün'ün (2016) araştırmasında dediği gibi öğretmenlerin Fatih projesi teknolojilerinin eğitim sürecine etkileri konusunda farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir.

Öğretmenler, öğrencileri geleceğe hazırlayan mimarlardır. Bu mimarlar etkileşimli tahtanın derslerinde kullanılmasının zaman tasarrufu sağladığını, öğrenmeyi kolaylaştırdığını, derslerin daha kalıcı ve etkili olduğunu söylemişlerdir (Keleş, Öksüz ve Bahçekapılı, 2013; Çalışkan, 2017; Demirer ve

Dikmen, 2018). Keleş ve Turan (2015) araştırmalarında öğretmenlerin, teknolojiyi derslerine entegre ederek alışıl gelmiş ders yöntemlerinin dışına çıkıp daha aktif bir şekilde ders işlediklerini ortaya koymuştur. Ayrıca etkileşimli tahtalar öğrencilerin dikkatini çekerek derse daha aktif şekilde katılmalarını sağlamaktadır (Paydaş ve diğ., 2011).

2.2. Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

Eğitim bilişim ağı, Milli Eğitim Bakanlığı YEĞİTEK işbirliği ile başlatılmış sosyal eğitim platformudur. Eğitimde değişen teknoloji koşullarıyla birlikte okullara entegre edilen etkileşimli tahtalar için doğan içerik eksikliğini, her öğrencinin bu içeriklere ulaşabilme ihtiyacını karşılamak için oluşturulmuştur. Herkes için ücretsiz kullanıma sunulmuştur.

Şekil 1: EBA Dijital Eğitim Platformu Ana Sayfası

EBA platformu “EBA Ders, İçerik, Hızlı Erişim, İletişim, Paylaşım, Uygulamalar, Yabancı Dil İçerikleri, Merkezi Sınava Yönelik Örnek Sorular, Siber Güvenli Portalı” olmak üzere 9 ana portaldan oluşmaktadır. Ana sayfasında bunlara ek olarak “, Fatih Projesi, F Klavye, Yarışma, Türkçe Öğrenme Portalı, Ortaöğretim Materyal, Din Öğretimi Materyal, E-Kurs, Okul Öncesi Eğitimi Etkinlik Havuzu, E-Twinning, HBÖ Tv, Canlı Yayın, Yardımcı Programlar” portalları da bulunmaktadır. Ayrıca EBA platformu için oluşturulan ‘EBA Mobil Uygulaması’na da buradan ulaşılabilir. EBA’yı sosyal medyadan takip etmek ve bilgi almak isteyenler için de düşünülmüş ‘Sosyal Medyada Biz’ başlığı yer almaktadır.

2.2.1. EBA Ders

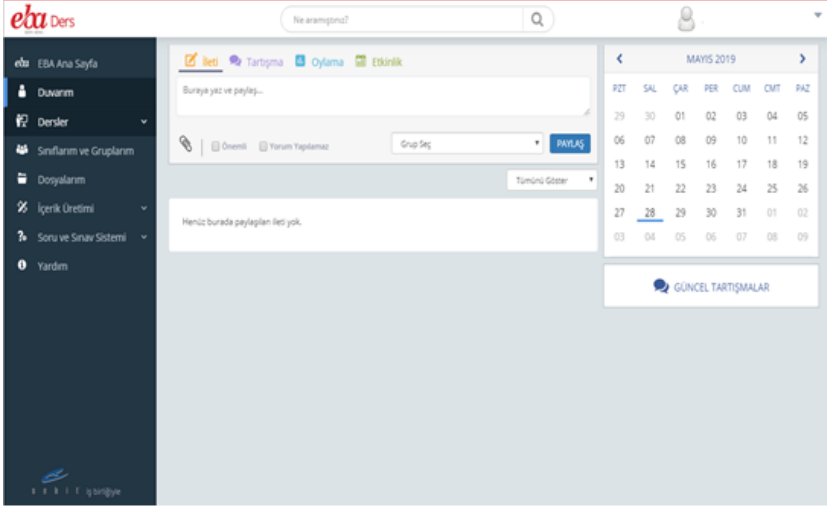

Şekil 2: EBA Ders Giriş Sayfası

EBA ders, öğretmen ve öğrenci ders platformudur. EBA ders sistemine giriş yapan öğretmenler; MEB ders müfredatında yer alan konuların ünite şeklinde anlatımıyla, ilgili örneklerle, videolarla, testlerle ve ders özetleriyle karşılaşmaktadır. Bu portala öğrencilerinin kullanıcı adı ve şifreyle ulaşımını da sağlayarak ders içerisinde e-öğrenme gerçekleştirebilmektedir. Ayrıca sınıf seviyelerine uygun ders konularıyla ilgili yardımcı içeriklere, videolara ve EBA içerisinde paylaşılan diğer içeriklere de ulaşılabilir.

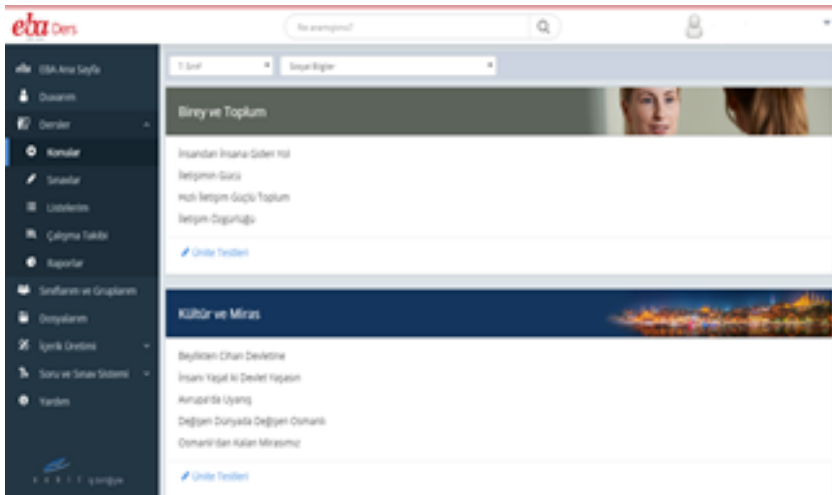
EBA ders portalında öğretmen olarak giriş yapan kullanıcılara “Duvarım, Dersler, Sınıflarım ve Gruplarım, Dosyalarım, İçerik Üretimi, Soru ve Sınav Sistemi, Yardım” sekmeleri kullanıma sunulmuştur. Öğretmenler dersler bölümünden öğrencilere ders konularını anlatmak için bulunan yardımcı içeriklere ulaşırken, sınıflarım ve gruplarım bölümünden öğrencilerinin

yaptıkları etkinlikleri kontrol edebilmektedirler. İçerik üretimi bölümünden yeni ve farklı içerikler üretirken, bu içeriklere dosyalarını bölümünden ulaşmaktadır. Soru ve sınav sistemleri bölümünden de öğrenciler için sınav sistemlerine uygun sorulara ve soru içeriklerinin üretildiği kısma erişilmektedir.

Şekil 3: EBA Ders Duvarım Ekranı

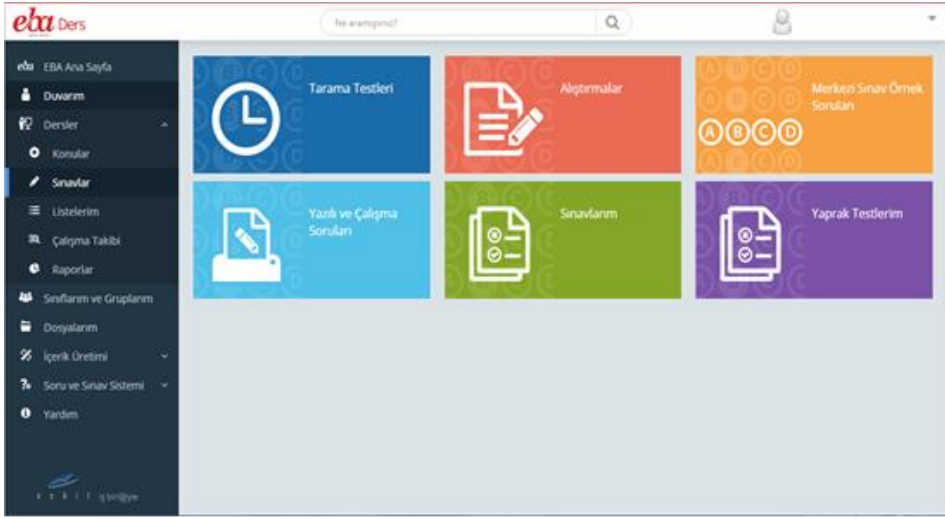
EBA ders portalına ilk girildiğinde kullanıcıları duvarım ekranı karşılamaktadır. Bu ekran sosyal paylaşım ekranıdır. Kullanıcılar buradan iletiler yazarak, paylaşabilmektedirler. Tartışmalara katılarak, oylama yapabilmekte ya da etkinlikleri bu ekran üzerinden görebilmektedirler.

Şekil 4: EBA Ders Konular Ekranı

EBA ders portalındaki dersler bölümünden öğretmen olarak giriş yapan kullanıcılar ünitelerin sınıf düzeylerine göre ayrılmış ders konularına ulaşmaktadırlar. Bu konular ders müfredatına uygun olacak şekilde düzenlenmiştir. EBA’ da konular yazılı anlatımın yanında görsel materyalleri de içermektedirler. Konuların içeriği ile ilgili uygun videolardan da yararlanılmıştır.

Sınavlar bölümünde ise konular ile ilgili testler ve alıştırmalar yer almaktadır. Ayrıca öğretmenler dersler bölümünde çalışma takibi yaparak, raporlar da üretebilmektedir.

Şekil 5: EBA Ders Sınavlar Ekranı

EBA’da bulunan sınavlar ekranından öğretmen ve öğrenciler ders konularının pekiştirilmesi için EBA tarafından hazırlanan testlere ve alıştırmalara erişmektedir. Bu bölümde tarama testleri, yaprak testleri ve alıştırmaların yanında, merkezi sınava yönelik örnek sorular ile birlikte yazılı ve çalışma soruları da bulunmaktadır.

2.2.2. İçerik

İçerik portalı, haber, video, infovideo, görsel, ses, kitap, dergi, doküman, infografik materyallerini barındırmaktadır. Öğrenciler ve öğretmenler eğitim ile ilgili haberlere, yapılan çalışmalara, EBA’nın sunmuş olduğu eğitsel video ve grafiklere, belgelere, kitap ve dergilere, görsel ve eğitsel materyallere ulaşabilmektedirler.

2.2.3. Hızlı Erişim

Hızlı erişim portalından EBA içerisindeki diğer farklı portallara erişim sağlanmaktadır. Bu portallar; Siber Güvenlik Portalı, Yabancı Dil İçerik Portalı, Kodlama, Uluslararası Sınavlar, Yardımcı Programlar, Ortaöğretim Materyal, Din Öğretim Materyal'dir.

2.2.3.1. Siber Güvenlik Portalı

Siber güvenlik portalı, siber güvenliğin tanımını, teknolojinin doğru kullanımına ilişkin materyalleri, oyunları ve videoları içermektedir.

2.2.3.2. Yabancı Dil İçerik Portalı

Yabancı dil içerik portalı, yabancı dillere ait sözlükleri, videoları, kitapları, soru bankalarını, testleri ve görsel materyalleri içermektedir.

2.2.3.3. Kodlama

Kodlama portalı, dijital kültürün ortak dili olan kodlama bilgisini öğretmek, geliştirmek için oluşturulmuştur (EBA, 2019). İçerisinde eğitimcilerden tavsiyeler, kodlama araçları, etkinlik haritaları, ilerimizin yaptığı çalışmalar bulunmaktadır.

2.2.3.4. Uluslararası Sınavlar

Uygulanan sınavlar portalında, Türkiye'de uygulanan PISA ve TIMSS sınavları ile ilgili genel bilgiler, açıklanan sorular, soruların çözümleri, uygulanmış sınavların ülke raporları ve bültenler bulunmaktadır.

2.2.3.5. Yardımcı Programlar

Yardımcı programlar portalında akıllı tahta ve EBA ile ilgili kullanılabilecek diğer programlara yer verilmiştir. Bunlar; MAKS(Mersin Akıllı Kilit Sistemi), Fatih Kalem, Müzik Dersi Sokağı, .NET Framework, EBA VSınıf Etkileşimli Tahta Programı, OKU–YAZ Uygulaması.

2.2.3.6. Ortaöğretim Materyal

Kısaca 'OGM materyal' olarak geçen portaldır. İçerisinde 80 etkileşimli kitap, 100 proje, 25.000 soru ve 350.000 aylık kullanıcıyı barındıran geniş kapsamlı bir modüldür. Okullarda sınıf düzeylerine göre oluşturulmuş kitaplar modüller şeklinde etkileşimli hale getirilerek öğretmen ve öğrencilere sunulmuştur. Ölçme ve değerlendirme kriterlerine göre hazırlanmış soruları da kullanıma sunmuşlardır. Ayrıca her sınıf seviyesine uygun projeler de burada

yer almaktadır. Böylece proje tabanlı öğrenme sağlanabilmektedir. 3D modeller ve dinamik uygulamalarla aktif öğrenme gerçekleştirilebilmektedir.

2.2.3.7. Din Öğretimi Materyal

Kısaca DÖGM ‘Materyal’ denilen bu portal MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. İçerisinde sınıf düzeylerine göre ders kitapları, öneri listeleri ve soru havuzu bulunmaktadır.

2.2.4. İletişim

İletişim portalı altında Eğitim bilişim ağı ile ilgili her türlü soru, görüş, öneri ve hatalar iletilebilmektedir.

2.2.5. Paylaşım

Paylaşım portalı, isteyen kişilerin EBA sistemine giriş yaparak haber, video, görsel, ses gibi farklı materyalleri EBA’ya yüklemelerini sağlamaktadır.

2.2.6. Uygulamalar

Uygulamalar portalında EBA içerisinden seçilmiş ve herkes için olan uygulamalara ulaşılmaktadır. Aynı zamanda bu portal altında EBA’nın mobil, IOS ya da web üzerindeki uygulamalarına erişim de bulunmaktadır. EBA’yı telefonlarından ya da tabletlerinden takip etmek isteyenler, buradaki sekmelerden kendi sistemlerine uygun olanı seçerek çeşitli EBA uygulamalarına erişim sağlayabilmektedirler.

2.2.7. Yabancı Dil İçerikleri

Yabancı dil içerik portalında İngilizce ders kitapları, sözlükleri, soru bankaları bulunmaktadır. Ayrıca İngilizce videolar, görseller, sesler ve destek materyaller yer almaktadır. Etkileşimli yabancı dil ders kitapları da burada öğrencilere sunulmuştur.

2.2.8. Merkezi Sınava Yönelik Sorular

İçerisinde MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı soru örnekleri bulunmaktadır. Örnek sorular aylık olarak, Türkçe, Matematik, İngilizce, İnkılap Tarihi gibi derslere bölünmüş şekilde yayınlanmaktadır.

2.2.9. Siber Güvenlik Portalı

Siber güvenlik portalı içerisinde teknolojinin doğru kullanımı ve siber güvenlikle ilgili bilgileri barındırmaktadır. Teknolojinin olası zararlı yan

etkilerine karşı çocukları bilgilendirmek amacıyla oluşturulmuştur. Siber güvenlikle ve teknolojinin doğru kullanımıyla ilgili videoları ve oyunları içermektedir.

2.2.10. F Klavye

F klavye bilgilerinin yer aldığı portaldır. F klavyenin geçmişi, dünü ve bugünüden bahsedilmektedir. Ayrıca bu portal üzerinden online F klavye dersleri de verilecektir.

2.2.11. Yarışma

Yarışma portalı, EBA üzerinden açılan farklı konulardaki yarışmalara öğrenci ve öğretmenlerin katılımını sağlamaktadır. Bilimsel, kültürel ve sanatsal alanda pek çok yarışma açılmaktadır. Katılımların sonuçları da burada açıklanmaktadır.

2.2.12. Türkçe öğrenim portalı

Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanmıştır. Türkçeyi doğru ve etkili bir şekilde kullanabilmek amaçlanmıştır.

2.2.13. E-kurs

E-kurs portalı, ‘Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönetim Sistemi’ girişini içermektedir. Yöneticiler, öğretmenler ve öğrenciler şifreleriyle birlikte bu portala erişim sağlayabilmektedirler.

2.2.14. Okul Öncesi Eğitimi Etkinlik Havuzu

Okul öncesi Eğitimi Etkinlik Havuzu ‘Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Erken Çocukluk Eğitimi Daire Başkanlığı’ tarafından hazırlanmıştır. Okul öncesi eğitimde öğretmenlerin gün boyu yapılacak etkinlikleri önceden belirleyerek bir program oluşturması gerekmektedir. Bu etkinliklerin doğru, güvenilir ve okul öncesi eğitim programının temel ilkeleri benimsenerek hazırlanması gerekmektedir. Aynı zamanda programda yer alan kazanımlar da kullanılmalıdır. Okul öncesi eğitimi etkinlik havuzu modülü, öğretmenlere zengin ve çeşitli içerikler sunarak sınıf içi uygulamalarında yanlış uygulamaların önüne geçmek amacıyla hazırlanmıştır.

2.2.15. E-Twinning

eTwinning, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak okulların herhangi bir konuda kısa veya uzun vadeli ortaklıklar kurmasını kolaylaştırarak Avrupa’daki okul iş birliğini teşvik eden bir proje portalıdır. Yani Avrupa’daki okullar için

hazırlanmış bir topluluktur. Amaç tüm Avrupa'nın birlikte iletişim kurması, iş birliği yapması ve projeler geliştirmesidir. Türkiye eTwinning'e 2009 yılında dahil olmuştur ve eTwinning YEĞİTEK tarafından yürütülmektedir.

2.2.16. HBÖ Tv

HBÖTv portalı, EBA'da ücretsiz erişim kapsamına giren içeriklerin bulunduğu portaldır. Sunulan içeriklere ücretsiz erişim hakkı 3 GB'a kadardır.

2.2.17. Canlı Yayın

Canlı yayın portalı, EBA altyapısı altında hazırlanıp sunulan canlı yayın hizmet platformudur.

2.2.18. Yardımcı Programlar

Yardımcı programlar, PC ve etkileşimli tahtalar için hazırlanmış kurulum gerektiren programların bulundurulduğu portaldır. Bunlar:

- 2.2.18.1. MAKS(Mersin Akıllı Kilit Sistemi)
- 2.2.18.2. Fatih Kalem, Müzik Dersi Sokağı
- 2.2.18.3. .NET Framework
- 2.2.18.4. EBA VSınıf Etkileşimli Tahta Programı
- 2.2.18.5. OKU-YAZ Uygulaması

Eğitim Bilişim Ağı platformu 2012 yılından bu yana geliştirilen ve sürekli yenilenen içerikleri ve ara yüzüyle her geçen gün eğitimin tüm paydaşları için kullanılabilir bir kaynak durumuna gelmiştir. Her ne kadar EBA 2012 yılından beri kullanılmaya başlansa da alanyazındaki çalışmaları 2015 yılından itibaren hız kazanmaya başlamıştır (Öner, 2017). Yapılan her çalışmayla EBA'ya ait dönütler ve öneriler ortaya konmuştur.

Öğretmenlerin önemli bir bölümünün yararlandığı EBA, içerikleri sayesinde derslere yardımcı bir kaynak konumundadır (Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016; Tomal ve Gür, 2018). Poçan ve Yaşaroğlu'na (2017) göre EBA, bireysel çalışmaya yardımcı olarak zaman ve mekândan bağımsız öğrenmeyi gerçekleştirmektedir. Ayrıca çoklu öğrenme biçimlerini desteklemektedir. EBA içerisinde çeşitli görsel ve işitsel materyaller bulunmaktadır. Erensayın ve Güler'in (2016) araştırmasında görsel ve işitsel materyallerle oluşturulan animasyonların öğrencilerin öğrenmesine daha çok katkı sağladığı açıklanmıştır. Böylece EBA sayesinde öğrenen, sürecin içerisinde dinamik bir şekilde yer alabilmekte ve öğrenme sürecinde daha etkin rol oynayabilmektedir (Özen, 2019). Aydınöz, Sözcü ve Akbaş (2016) ile Şahin ve Erman (2019)

yaptıkları araştırmada EBA'nın öğrenmeyi daha kolay bir hale getirdiğini ve öğrencilerin derse olan ilgilerinin artarak katılımların çoğaldığını ortaya koymuşlardır. Tüm bunlar Eğitim bilişim ağı platformunun teknoloji kullanımını elektronik ortamda etkili ve verimli hale getirerek dijital bir çatı görevi üstlenmesini sağlamıştır (Çakmak ve Taşkıran, 2017).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan araştırma modeline, evren ve örneklemin ne olduğuna, verilerin nasıl toplandığına ve analiz edildiğine dair bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Konusu ortaokullarda eğitim bilişim ağının incelenmesi olan bu çalışmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem araştırması, felsefî varsayımları ve kuramsal çerçeveleri içeren farklı araştırma desenlerinin kullanılmasını, nitel ve nicel verilerin toplanmasını ve bu iki veri türünün bütünleştirilmesini kapsayan bir araştırma yaklaşımıdır (Creswell, 2014). Çevremizdeki olayların çok boyutlu olması ve karmaşıklığı karma yöntemin kullanılma sebeplerinden biridir. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre karma yöntem araştırmalarının en önemli özelliklerinden biri farklı yöntemlerle toplanan verilerin birbirlerini onaylama amacıyla kullanılarak sonuçların inandırıcılığının daha güçlü olmasıdır. Nitel ve nicel verilerin birlikte yorumlanmasıyla elde edilen bulgular karşılaştırılarak araştırmanın sonuçları daha güvenilir bir şekilde ortaya konulur.

Creswell (2014) karma yöntem desenlerini genel olarak yakınsayan paralel karma yöntem deseni, keşfedici sıralı karma yöntem deseni, açımlayıcı sıralı karma yöntem deseni olmak üzere 3 ana başlıkta toplamıştır. Bunlara ek olarak gelişmiş birçok karma yöntem desenlerinin birlikte kullanılabilirliğinden bahsetmiştir. Ayrıca bu desenler çeşitleme (nitel ve nicel birlikte ve eşit), gömülü (nitel veya nicel destekleyici), açıklayıcı (önce nicel sonra nitel) ve açımlayıcı (önce nitel sonra nicel) desen isimleriyle de alanyazında geçmektedir (Fırat, Yurdakul ve Ersoy, 2014).

Bu araştırma, paralel karma yöntem deseni diğer bir adıyla çeşitleme deseninden yararlanılarak modellenmiştir. Paralel karma yöntem yaklaşımı gelişmiş karma yöntem stratejilerinin en çok kullanılanıdır. Desende araştırmacı nicel ve nitel verileri beraber toplayarak ayrı ayrı analiz eder (Creswell, 2014). Verilerin analizlerinde uyumlu olan ve olmayan yönleri dikkate alınır. Ortaya çıkan sonuçlar ayrı ayrı raporlandırılabilceği gibi birleştirilerek birlikte de raporlandırılabilir.

Paralel karma yöntem desenin kullanıldığı bu araştırmada nicel veriler tarama çalışmasıyla, nitel veriler ise gözlem ve görüşme yoluyla elde edilmiştir. Tarama deseni, bir evren içinden seçilen bir örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum veya görüşlerin nicel ya da sayısal olarak tanımlanmasını sağlar. Yani araştırmacı örneklemden elde ettiği verilerle evren ile ilgili çıkarımlarda bulunur. Gözlem ve görüşme, nitel

araştırmalarda en çok kullanılan veri toplama araçlarından ikisidir (Yıldırım ve şimşek, 2013). Gözlem, her türlü sosyal veya kurumsal ortamda oluşan davranışı ayrıntılı, kapsamlı ve zamana yayılmış olarak tanımlamak amacıyla; görüşme ise önceden belirlenmiş bir amaç için yapılan, karşılıklı etkileşim içinde bulunarak soru sorma ve yanıtlama tarzına dayanan iletişim sürecidir (Yıldırım ve şimşek, 2013).

Araştırma içerisinde EBA'nın ders içi kullanımına yönelik ğrenci görüşleri alınırken anket formundan, ğretmen görüşleri için görüşme formundan, hem öğretmenlerin hem ğrencilerin EBA'yı derste kullanabilme durumları incelenirken ise gözlem formundan yararlanılmıştır.

3.2. Evren ve örneklem / alışma Grubu

Araştırma 2017-2018 eğitim-ğretim yılında Konya ili Meram ilçesinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 7.sınıf sosyal bilgiler öğrencileri ile bu sınıflarda derse giren sosyal bilgiler öğretmenleriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda ulaşılabilir evren belirlenmiş ve çalışma grubu oluşturulmuştur (Creswell, 2014). Çalışma grubu oluşturulurken kolay ulaşılabilen bir ortaokuldaki ğrenci ve öğretmenler seçilmiştir. Araştırmanın sınıfların eğitimini aksatmayacak şekilde oluşturulmasıyla birlikte Konya il Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır (EK-1).

Çalışma grubu olarak 7.sınıflar içerisinden uygun olan 2 şube örneklemini oluşturmuştur. şubeler seçilirken okul yönetimi ve ğretmenlerinin de onayı alınmıştır. Bu kapsamda 7/A ve 7/G şubelerinde bulunan toplamda 65 ğrenci ve 2 sosyal bilgiler ğretmeni üzerinden araştırma sorularına cevap aranmıştır.

Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı şu şekildedir;

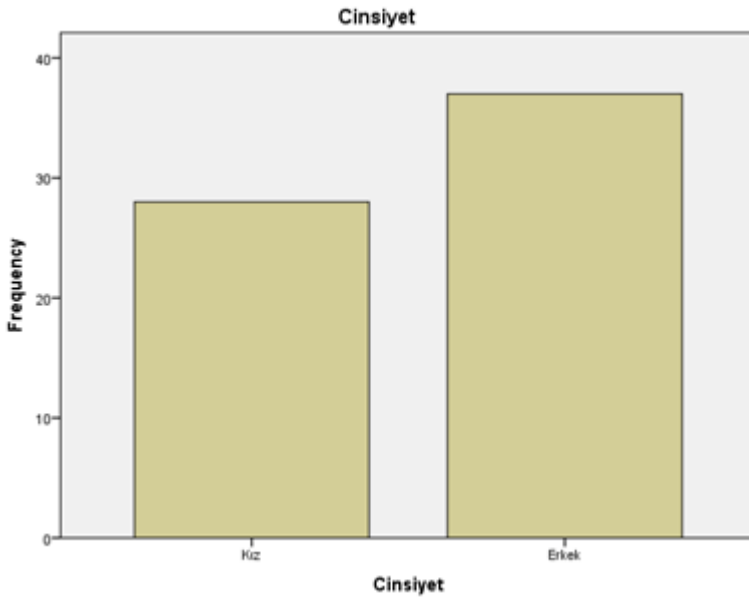
Tablo 1: Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (N%)
Erkek	2	100,0

Tablo 2: Öğrencilerin cinsiyete göre Dağılımı

		Sınıf		Toplam
		7/G	7/A	
Cinsiyet	Kız	12	16	28
		18,5%	24,6%	43,1%
	Erkek	20	17	37
		30,8%	26,2%	56,9%
Toplam		32	33	65
		49,2%	50,8%	100,0%

Tablo 3: Öğrencilerin cinsiyete göre dağılımının bar grafiği

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma bir ortaokulda bulunan 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde yapılmıştır. Verilerin toplanması için 4 haftalık bir süreç belirlenmiştir. Araştırmacı derslerde sadece gözlem yapmış ve dersin son 5 dakikasında öğrencilere anket uygulamıştır. Bu süreçlerde dersin işlenişine herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Sadece var olan durum izlenmiştir.

Araştırma verilerinin toplanması için 2 adet anket formu, 1 adet gözlem formu ve 1 adet görüşme formu oluşturulmuştur. Formlar oluşturulurken alanyazın ile dokümanlardan yararlanılmış ve gerekli veriler analiz edilerek bir taslak oluşturulmuştur (Büyüköztürk, 2005; Yücedağ, 1993). Oluşturulan taslaklar uzman görüşüne başvurularak incelenmiş ve son halleri verilmiştir.

Sosyal bilgiler dersleri 7. sınıflar için 3 saatten oluşmaktadır. Bu 3 saatin 2 saati bir günde ve diğer 1 saati başka bir günde yapılmaktadır. Dersine girilen her şube için günün sonunda öğrencilere anket uygulaması yapılmaktadır. Her ders araştırmacı tarafından gözlem formuyla takip edilmiştir. 4 haftalık süreç sonunda uygulanan son ankete ek olarak öğrencilerin EBA ile ilgili genel görüşlerini öğrenmek adına bir anket daha yapılmıştır. Ayrıca 4 haftalık bu sürecin sonunda şubelerin sosyal bilgiler dersine giren 2 öğretmene yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

3.3.1. Derste EBA Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi (DEKYÖGA)

Derste EBA kullanımına yönelik öğrenci görüşleri anketi (EK-2) hazırlanırken alanyazında yer alan Akengin ve İbrahimoglu (2010) ile Kutu ve Sözbilir'in (2011) araştırmalarından yararlanılmıştır. Ayrıca EBA'nın 2018 yılındaki arayüzünden de faydalanılmıştır.

DEKYÖGA anketi öğrencilerin cinsiyetleri, dersin konusu ve 14 maddeden oluşmaktadır. Maddelere cevaplar 'evet' ya da 'hayır' şeklindedir. Maddeler Eğitim Bilişim Ağı platformunun ders kullanımı sırasında öğrencilere olan etkisini öğrenmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu tasarlama aşamasında EBA'nın ders içeriklerinin konularla uyumu ve eksikliği ile ders içerisinde öğrenci ilgi ve başarısına olan etkileri göz önüne alınmıştır.

Anketteki 4 madde; o gün işlenen ders konusuyla ilgili olarak EBA'da hangi materyallerin bulunduğuyla ilgilidir. Bu materyaller videolar, yazılı anlatımlar, görsel anlatımlar, testler, alıştırmalar gibi farklı öğrenme stillerine hitap eden içerikler bağlamında oluşturulmuştur. 3 madde; EBA'daki içeriklerin konu ile ilgili yeterliliğini ölçmek için eklenmiştir. 4 madde; konunun EBA'dan anlatımının derse olan dikkat ve ilgisine etkisini öğrenmek üzere oluşturulmuştur. 2 madde; konuyu EBA'dan işlemenin dersin planına ve

zamanına olan etkisini ölçmek için oluşturulmuştur. 1 madde ise konunun EBA'nın arayüzü ile uyumunu ölçmek için eklenmiştir.

Oluşturulan anket öğrencilere her şubeye girilen ders saati sonunda uygulanmıştır. Örneğin, 7/A sınıfının pazartesi günü olan 2 saatlik dersinde sanayi inkılabı konusu işlensin. DEKYÖGA anketi bu işlenen 2 saatin sonunda 7/A sınıfına uygulanmıştır. Salı günü işlenen sanayi inkılabından sonra ulaşımdaki gelişmeler konulu 1 saatlik derslerinin sonunda DEKYÖGA anketi uygulanmıştır. Yani 7/A sınıfına 1 haftada toplamda 2 kere DEKYÖGA anketi uygulanmıştır. Bu uygulama bu şekilde 4 hafta sürmüştür.

3.3.2. EBA Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri (EKYÖG) Anketi

EKYÖG anketi (Ek-3), öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı'yla ilgili genel görüşlerini öğrenmek için hazırlanmıştır. Hazırlanan bu anket 4 haftalık süre sonunda sadece 1 kere uygulanmıştır. Örneğin, 7/A sınıfının 4.haftasının son dersinde EKYÖG anketi öğrencilere uygulanmıştır. Bu sayede 65 öğrencinin EBAnın EBA'nın derste kullanımının öğrencilerin kalıcı öğrenmesine ve başarı düzeylerine etkisi, öğrencilerin EBA'dan içerik olarak beklentileri öğrenilmek istenmiştir.

EKYÖG anketi hazırlanırken EBA'nın 2018 arayüzü incelendikten sonra alanyazında yer alan araştırmalardan yararlanılmıştır (Alabay, 2015; Kaya ve Aydın, 2011). Araştırmalar sonucunda oluşturulan anket maddeleri alanın uzmanları tarafından incelenmiştir. Değerlendirilen maddeler sonunda 19 tanesinin ankete konulmasına karar verilmiştir. Anket, 5'li likert tipi bir anket olup tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, hiç katılmıyorum şeklinde derecelendirilmiştir.

3.3.3. Gözlem Formu

Gözlem formu (Ek-5), araştırmacı tarafından 4 haftalık araştırma süreci içerisinde derste gözlem yapmak için hazırlanmıştır. Hazırlanan gözlem formu 3 ana başlıkta toplanmıştır. Bu başlıklar ve alt temaları uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur.

Birinci ana başlıkta ders içerisinde EBA'nın kullanılabilirliği gözlenmek istenmiştir. Bu başlık altında 'EBA ders işleniş süreci', 'EBA arayüzünün kullanım kolaylıkları, zorlukları ve karşılaşılan sorunlar', 'EBA'nın dersin verimli geçmesine ve zamana etkisi' araştırmacı tarafından gözlemlenerek veriler oluşturulmuştur.

İkinci ana başlıkta EBA'nın içeriği ders içi durumuyla birlikte gözlenmek istenmiştir. Bu başlık altında 'Derste işlenen mateyaller', 'Derste işlenen

materyallerin niteliği ve konu bakımından yeterliliği' gözlemlenerek aktarılmıştır.

Üçüncü ana başlıkta ise Ders içi davranış ve tutumlar gözlenmek istenmiştir. Bu başlık altında 'Öğrencilerin EBA ile işlenen derse karşı olumlu ve olumsuz davranışları', 'Öğrencilerin EBA ile işlenen derse katılımları, dikkatleri ve ders içi başarı düzeyleri', 'Öğretmenin EBA ile işlediği derse karşı olumlu ve olumsuz davranışları' gözlemlenerek forma yazılmıştır.

3.3.4. Öğretmen Görüşme Formu

Öğretmen görüşme formu (Ek-4), alanyazında yer çalışmalar ve dokümanlar incelendikten sonra hazırlanmıştır (Güvendi, 2014; Çoban ve İleri, 2013). Sorular görüşme formu yaklaşımıyla belirlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre görüşme formu yaklaşımı yöntemi, benzer konulara yönelerek farklı insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır. Görüşmeci, önceden hazırladığı soruları sorarken, aynı zamanda konuyla ilgili ek soruları da sorma özgürlüğüne sahiptir.

Öğretmen görüşme formunda öncelikle öğretmenlere sorulacak 10 soru belirlenmiştir. Uzman görüşleri alındıktan sonra 4 madde formdan çıkarılmış ve form temelde 6 maddelik sorulardan oluşmuştur. Bu maddeler öğretmenlerin EBA'yı kullanırken karşılaştığı zorluklar ve EBA'da bulunan materyallerin sosyal bilgiler dersi için yeterliliği çerçevesinde geliştirilmiştir. Derslerin EBA ile desteklenmesinin öğrencilerin kalıcı öğrenmesine ve başarı düzeylerine etkisi öğretmenler açısından da incelenmiştir. Öğretmenlere derslerde EBA kullanımının oluşturduğu avantaj ve dezavantajlar sorulmuştur. Ayrıca EBA'nın geliştirilmesi için varsa öğretmenlerin önerileri istenmiştir.

Öğretmen görüşme formunda yer alan sorular şu şekildedir:

1. Bir web sitesi olarak EBA'yı kullanırken zorlanıyor musunuz? Zorlanıyorsanız sizi zorlayan yönleri nelerdir?
2. EBA'da bulunan materyaller sosyal bilgiler ders için yeterli midir? Yeterli değilse başka hangi içeriklerin EBA'ya eklenmesini isterdiniz?
3. EBA'nın sosyal bilgiler dersine katkısı var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?
4. Derslerin EBA ile desteklenmesinin öğrencilerin kalıcı öğrenmesine ve başarı düzeylerine etkisi nelerdir?
5. Derslerde EBA kullanımının ders anlatımında oluşturduğu avantajlar ve dezavantajlar nelerdir?
6. EBA'nın geliştirilmesi ile ilgili önerileriniz varsa nelerdir?

3.4. Verilerin Analizi (Çözümlemesi ve Yorumlanması)

Bu araştırmada elde edilen verilerin çözümlemesi için betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde veriler, önceden belirlenmiş temalara ve boyutlara göre yorumlanır ve özetlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Betimsel analiz yönteminde amaç, araştırma sonucunda elde edilen verilerin düzenlenerek ve yorumlanarak okuyucuya sunulmasıdır. Bulgular öncelikle açık bir biçimde belirtilir ve sistematik olarak betimlenir. Daha sonra yapılan betimlemeler neden – sonuç ilişkilerine göre irdelenerek açıklanarak yorumlanır. Bu yorumlar doğrultusunda da birtakım sonuçlara ulaşılır. Araştırmacı ulaşılan temaları ilişkilendirerek geleceğe yönelik tahminlerde de bulunabilir.

Öğretmen görüşme formundan elde edilen veriler betimsel analiz tekniğiyle yorumlanmıştır. Sorulara verilen cevapların analizi için temalar oluşturulmuştur. Öğretmenlerin cevapları olumlu, olumsuz gibi belirli kategorilerde toplanarak analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar tablolar halinde sunulmuş ve ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Aynı şekilde gözlem formundan elde edilen veriler de kategorileştirilerek tablolar halinde yorumlanmıştır.

DEKYÖGA ve EKYÖG anketlerinden elde edilen nicel verilerin analizi için de betimsel istatistik uygulanmış olup, bu süreçte istatistik analiz programı ve Excel programı kullanılmıştır.

Verilerin analizinde örneklem sayısı düşük olduğu için parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır. DEKYÖGA anketinde sorulara verilen cevaplar “Evet” = 1, “Hayır” = 2 olarak kodlanmıştır.

EKYÖG anketi 5 seçenekli likert tipinde olduğu için cevaplar “Tamamen Katılıyorum” = 5, “Katılıyorum” = 4, “Kararsızım” = 3, “Katılmıyorum” = 2, “Hiç Katılmıyorum” = 1 olarak kodlanmıştır. EKYÖG anketi için bulguların analizi ve yorumlanması aşamasında aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Olumlu maddelerde 2 derecesinin üst sınırı olan 2.60’ın altında yer alan görüşler olumsuz, 2.61-3.40 arası kararsız, 3.41-5.00 arası görüşler ise olumlu kabul edilmiştir (Tavşancıl, 2014).

Analiz işlemleri sonrasında verilerin daha anlaşılır şekilde sunulması için bulgular tablo halinde raporlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. DEKYÖGA Anketinden elde edilen bulgular

Araştırmada seçilen sınıflarda sosyal bilgiler dersi EBA platformu ile birlikte işlenmektedir.

DEKYÖGA anketi her hafta olmak üzere toplam 4 hafta boyunca uygulanmıştır. Uygulama sonucunda araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla raporlandırılmıştır.

Tablo 4: DEKYÖGA Anketinin Haftalara Göre Betimsel İstatistikleri

	Frekans	Yüzde (N%)
1.Hafta	53	12,5
2.Hafta	129	30,4
3.Hafta	121	28,5
4.Hafta	121	28,5
Toplam	424	100,0

Tablo 4’te yer alan bulgulara göre DEKYÖGA anketi 1.hafta 53 (%12,5), 2.hafta 129 (%30,4), 3. hafta 121 (%28,5), 4. hafta 121 (%28,5) olmak üzere 4 haftalık araştırma süreci sonunda toplamda 424 anket uygulanmıştır.

4.1.1. 1. Hafta Analiz Bulguları

Araştırmanın 1.haftasında elde edilen frekans ve yüzde sonuçları tablo 5 de verilmiştir.

Tablo 5: 1.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Teknoloji Sosyal Hayat ve Ekonomi</i>	53	12,5

Tablo 5’e göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan ‘Teknoloji Sosyal Hayat ve Ekonomi’ konusunda ilk hafta içerisinde toplamda 53 anket (%12,5) uygulanmıştır.

Tablo 6: 1. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	11 %20,8	42 %79,2	53
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	40 %75,5	13 %24,5	53
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	38 %71,7	15 %28,3	53
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermemi sağladı.</i>	34 %64,2	19 %35,8	53
	Evet N%	Hayır N%	N
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	40 %75,5	13 %24,5	53
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	38 %71,7	15 %28,3	53
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	32 %60,4	21 %39,6	53
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	15 %28,3	38 %71,7	53
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	41 %77,4	12 %22,6	53
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	42 %79,2	11 %20,8	53
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	41 %77,4	12 %22,6	53
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	30 %56,6	23 %43,4	53
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	48 %90,6	5 %9,4	53
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	42 %79,2	11 %20,8	53

Tablo 6'e göre araştırmanın ilk haftasında öğrenciler, 'Teknoloji, Sosyal Hayat ve Ekonomi' konusunun EBA platformundan anlatımını eğlenceli bulduklarını (%75,5) belirtmişlerdir. Bu konuyu EBA üzerinden öğrenmek derse olan ilgilerini arttırmış ve bütün dikkatlerini derse vermelerini (%64,2) sağlamıştır. İşlenen konu ile ilgili EBA platformundaki içerikler yeterlidir (%71,7). Bu içerikler yazılı ve görsel materyaller ile resimli anlatımları (%77,4, %77,4), videoları (%79,2), konu ile ilgili örnekleri (%56,6) kapsamaktadır. Bu sayede öğrenciler anlatılan konuyu kolaylıkla kavramış ve anlamakta zorlanmamıştır (%60,4). EBA içerisinde konuyla ilgili testler (%90,6) ve

alıştırmalar da (%79,2) vardır. Konu EBA'dan işlenirken anlatımlar, videolar ve testler arasında aktif şekilde geçişler sağlanmıştır. Bu da dersin daha planlı ve hızlı bir şekilde işlenmesini (%71,7) sağlamıştır. Bunun en büyük etkilerinden biri EBA arayüzünün karmaşık olmamasıdır (%79,2). Hızlı ve düzgün bir şekilde işlenen derste zamandan tasarruf sağlanmıştır.

‘Teknoloji, Sosyal Hayat ve Ekonomi’ konusunun EBA içinde yeterli içeriklere ve farklı materyallere (resim, video, yazılı anlatım, testler, alıştırmalar) sahip olduğu görülmüştür. Bu içerikler konunun öğrenciler tarafından kolayca anlaşılmasını ve dersin hızlı bir şekilde ilerlemesini sağlamıştır. Farklı anlatımlar dersi eğlenceli kılmıştır. Öğrencilerin bu konuyu anlatımı için geleneksel öğrenme yerine EBA destekli öğrenmeyi seçtikleri görülmektedir.

4.1.2. 2. Hafta Analiz Bulguları

Araştırmanın 2.haftasında elde edilen frekans ve yüzde sonuçları tablo 7 de verilmiştir.

Tablo 7: 2.Hafta Betimsel İstatistik Frekans Değerleri

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Mesleki Eğitim ve Meslek Edindirme Kurumları</i>	129	30,4

Tablo 7’ ye göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan ‘Mesleki Eğitim ve Meslek Edindirme Kurumları’ konusunda ikinci hafta içerisinde toplamda 129 anket (%30,4) uygulanmıştır.

Tablo 8: 2. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	20 %15,5	109 %84,5	129
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	82 %63,6	47 %36,4	129
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	85 %65,9	44 %34,1	129
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermemi sağladı.</i>	61 %47,3	68 %52,7	129
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	88 %68,2	41 %31,8	129
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	103 %79,8	26 %20,2	129
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	85 %65,9	44 %34,1	129
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	38 %29,5	91 %70,5	129
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	91 %70,5	38 %29,5	129
	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	79 %61,2	50 %38,8	129
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	104 %80,6	25 %19,4	129
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	56 %43,4	73 %56,6	129
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	97 %75,2	32 %24,8	129
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	87 %67,4	42 %32,6	129

Tablo 8'de görüldüğü gibi 'Mesleki Eğitim ve Meslek Edindirme Kurumları' konusunun EBA ders platformundan işlenmesi öğrencilerin dersi daha planlı ve düzenli bir şekilde öğrenmesini sağlamıştır. EBA ile işlenen derste daha hızlı öğrenme gerçekleşmiş ve zamandan tasarruf edilmiştir. Öğrenciler bu konuyu EBA'dan öğrenmelerinin ilgilerini çekmediğini söylemişlerdir. Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevmişlerdir. Bu konunun EBA'dan öğrenilmesi daha eğlencelidir. Öğrenciler bu konuya ait arayüzü kolay bulduklarını ifade etmişlerdir. Konuyla ilgili EBA'da yazılı ve görsel anlatımlı içerikler varken, videolar bulunmamaktadır. Buna rağmen

öğrenciler Mesleki Eğitim konusunu ile ilgili içerikleri yeterli bulmuşlar ve konuyu anlamakta zorlanmamışlardır. EBA’ da konuyla ilgili testlerin ve alıştırmaların olması öğrenmelerini kolaylaştırmıştır.

4.1.3. 3. Hafta Analiz Bulguları

Araştırmanın 3.haftasında elde edilen frekans ve yüzde sonuçları bu bölümde verilmiştir.

Tablo 9: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri I

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Kurultaydan Meclise, Kurultay ve Divan</i>	28	6,6

Tablo 9 da yer alan bulgulara göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan ‘Kurultaydan Meclise, Kurultay ve Divan’ konusuyla ilgili toplamda 28 anket (%6,6) uygulanmıştır. 5 öğrenci anketi doldurmak istemediği için onlara uygulanmamıştır.

Tablo 10: 3.Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri I

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	9 %32,1	17 %67,9	28
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	16 %57,1	12 %42,9	28
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	20 %71,4	8 %28,6	28
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermeme sağladı.</i>	13 %46,4	15 %53,6	28
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	23 %82,1	5 %17,9	28
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	23 %82,1	5 %17,9	28
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	16 %57,1	12 %42,9	28
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	8 %28,6	20 %71,4	28
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	24 %85,7	4 %14,3	28
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	24 %85,7	4 %14,3	28

<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	13 %46,4	15 %53,6	28
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	12 %42,9	16 %57,1	28
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	12 %42,9	16 %57,1	28
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	13 %46,4	15 %53,6	28

Tablo 10'da yer alan bulgulara göre öğrenciler 'Kurultaydan Meclise, Kurultay ve Divan' konularıyla ilgili EBA'da yeterli videolar ve görsel materyaller bulunmaktadır. Fakat konuyla ilgili EBA içerisinde yeterli yazılı anlatım ve örnekler yoktur. Bunu yanında konuyla ilgili testler ve alıştırmalar yeterli değildir. Yine de öğrenciler konuyla ilgili EBA'da yer alan içeriklerin yeterli olduğunu düşünmektedir. Konuyu anlamakta zorlanmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konunun EBA'dan işlenmesi dersin daha planlı ilerlemesini sağlayarak zamandan tasarruf edilmesini sağlamıştır. Bunda EBA'nın arayüzünün kullanışlı olmasının da etkisi vardır. Öğrenciler bu konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevip eğlenceli bulmalarına rağmen, konunun EBA'dan işlenmesi bütün dikkatlerini derse vermelerini sağlamamıştır.

Tablo 11: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri II

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Orta Asya'dan Anadolu'ya Türklerde Egemenlik</i>	32	7,5

Tablo 11'de yer alan bulgulara göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan 'Orta Asya'dan Anadolu'ya Türklerde Egemenlik' konusuyla ilgili toplamda 32 anket (%7,5) uygulanmıştır.

Tablo 12: 3.Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri
İstatistikleri II

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	10 %31,3	22 %68,8	32
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	24 %75,0	8 %25,0	32
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	22 %68,8	10 %31,3	32
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermeme sağladı.</i>	17 %53,1	15 %46,9	32
	Evet N%	Hayır N%	N
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	24 %75,0	8 %25,0	32
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	28 %87,5	4 %12,5	32
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	22 %68,8	10 %31,3	32
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	9 %28,1	23 %71,9	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	30 %93,8	2 %6,3	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	26 %81,3	6 %18,8	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	20 %62,5	12 %37,5	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	18 %56,3	14 %43,8	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	18 %56,3	14 %43,8	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	20 %62,5	12 %37,5	32

‘Orta Asya’dan Anadolu’ya Türklerde Egemenlik’ konusuyla ilgili EBA’da yer alan içerikler yeterlidir. Öğrenmeye katkı sağlayacak farklı anlatımların (görsel ve yazılı anlatım, videolar, örnekler, hikayeler) hepsi EBA’da bulunmaktadır. Öğrenmeyi pekiştirecek testler ve alıştırmalar da yeterli içeriğe sahiptir. Ayrıca arayüzünün kullanımı kolaydır ve dersler daha hızlı bir şekilde ilerlemektedir. Bu sebeple öğrenciler konuyu öğrenirken zorlanmamışlardır. Öğrenciler açısından bu konuyu EBA’da öğrenmek ilgi çekici ve eğlencelidir. Bu konunun EBA platformu üzerinden işlenmesi dikkatlerini derse vermelerini sağlamıştır.

Tablo 13: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri III

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Orta Asya'dan Anadolu'ya Demokrasi, Güç Yönetim ve Toplum</i>	32	7,5

Tablo 13 de yer alan bulgulara göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan ‘Orta Asya’dan Anadolu’ya Demokrasi, Güç Yönetim ve Toplum’ konusuyla ilgili toplamda 32 anket (%7,5) uygulanmıştır.

Tablo 14: 3.Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri III

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	6 %18,8	26 %81,3	32
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	28 %87,5	4 %12,5	32
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	26 %81,3	6 %18,8	32
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermemi sağladı.</i>	20 %62,5	12 %37,5	32
	Evet N%	Hayır N%	N
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	27 %84,4	5 %15,6	32
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	28 %87,5	4 %12,5	32
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	24 %75,0	8 %25,0	32
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	7 %21,9	25 %78,1	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	23 %71,9	9 %28,1	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	26 %81,3	6 %18,8	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	22 %68,8	10 %31,3	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	17 %53,1	15 %46,9	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	27 %84,4	5 %15,6	32
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	29 %90,6	3 %9,4	32

Tablo 14' den elde edilen verilere göre 'Orta Asya'dan Anadolu'ya Demokrasi, Güç Yönetim ve Toplum' konusuyla ilgili EBA'nın arayüzünün kullanımı karmaşık değildir. EBA'da yer alan videolar, görseller, yazılı anlatımlar, örnek ya da hikayeler içerik bakımından yeterlidir. Konuyla ilgili testler ve alıştırmalar bulunmaktadır. Bu konunun EBA platformu üzerinden anlatılması öğrenciler açısından öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir etkiye sahiptir. Ders anlatım süreci daha hızlı ve planlı bir şekilde ilerlemiştir. EBA'da öğrenmeye etki eden farklı materyallerin bulunması konunun öğrenimini daha ilgi çekici ve eğlenceli bir hale getirmiştir. Öğrencilerin derse olan dikkatleri artmıştır. Diğer öğrenme biçimleriyle karşılaştırıldığında bu konunun EBA platformu üzerinden öğrenilmesini daha çok sevmişlerdir.

Tablo 15: 3.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri IV

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>I. ve II. Meşrutiyet</i>	29	6,8

Tablo 15 de yer alan bulgulara göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan 'I. ve II. Meşrutiyet' konusuyla ilgili toplamda 29 anket (%6,8) uygulanmıştır. 2 öğrenci anketi doldurmak istemediği için onlara uygulanmamıştır.

Tablo 16: 3. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri IV

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	2 %6,9	27 %93,1	29
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	18 %62,1	11 %37,9	29
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	17 %58,6	12 %41,4	29
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermeme sağladı.</i>	15 %51,7	14 %48,3	29
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızımı artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	22 %75,9	7 %24,1	29
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	22 %75,9	7 %24,1	29
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	13 %44,8	16 %55,2	29
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla</i>	14	15	29

<i>ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	%48,3	%51,7	
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	19 %65,5	10 %34,5	29
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	22 %75,9	7 %24,1	29
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	11 %37,9	18 %62,1	29
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	12 %41,4	17 %24,1	29
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	9 %31,0	20 %69,0	29
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	14 %48,3	15 %51,7	29

Tablo 16'da yer alan bulgulara göre 'I. ve II. Meşrutiyet' konusunun Eğitim Bilişim Ağı platformundan öğrenilmesi öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmıştır. Bu konunun EBA'dan öğrenilmesinin daha eğlenceli olduğunu düşünmektedirler. Konunun EBA platformundan işlenmesi dersin daha planlı ve düzgün bir şekilde ilerleyerek zamandan tasarruf edilmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda EBA arayüzünün kullanımı karmaşık değildir. Öğrenciler I. ve II. Meşrutiyet konusuyla ilgili EBA'da yeterli içeriğin bulunduğunu düşünmektedirler. Yeterli videolar, yazılı anlatım ve görsel materyallerin yanında konuyla ilgili örnekler de vardır. Yine de öğrenciler konuyu öğrenmekte zorlanmışlardır. Bunun sebebinin EBA'da bu konuyla ilgili yeterli testlerin ve alıştırmaların olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.1.4. 4. Hafta Analiz Bulguları

Tablo 17: 4.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri I

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Türkiye Büyük Millet Meclisi</i>	57	13,4

Tablo 17'de yer alan bulgulara göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan 'Türkiye Büyük Millet Meclisi' konusuyla ilgili toplamda 57 anket (%13,4) uygulanmıştır.

Tablo 18: 4. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri I

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	13 %22,8	44 %77,2	57
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	36 %63,2	21 %36,8	57
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	37 %64,9	20 %35,1	57
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermemi sağladı.</i>	31 %54,4	26 %45,6	57
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	45 %78,9	12 %21,1	57
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	45 %78,9	12 %21,1	57
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	41 %71,9	16 %28,1	57
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	13 %22,8	44 %77,2	57
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	42 %73,7	15 %26,3	57
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	36 %63,2	21 %36,8	57
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	46 %80,7	11 %19,3	57
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	28 %49,1	29 %50,9	57
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	35 %61,4	22 %38,6	57
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırmalar vardı.</i>	30 %52,6	27 %47,4	57

Tablo 18'de yer alan bulgulara göre 'Türkiye Büyük Millet Meclisi' konusunda EBA'da yeterli içerik ve bilgi vardır. Öğrenmeyi kolaylaştırmak için yazılı anlatımların yanında videolar ve görsel anlatımlar da vardır. Öğrenmeyi pekiştirmek için ise alıştırmalar ve testler yer almaktadır. Öğrenciler bu konuyu EBA'dan daha kolay bir şekilde öğrenmişlerdir. Konuyla ilgili materyallerin çeşitliliği ve EBA arayüzünün kolay kullanımı öğrenciler için dersi eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmiştir. Öğrenciler bütün dikkatlerini derse verdikleri için bu konuyu EBA platformundan öğrenmenin daha güzel olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 19: 4.Hafta Betimsel İstatistik Değerleri II

	Frekans(f)	Yüzde (N%)
<i>Cumhuriyetimizin Nitelikleri</i>	64	15,1

Tablo 19’da yer alan bulgulara göre Eğitim Bilişim Ağı platformunda yer alan ‘Cumhuriyetimizin Nitelikleri’ konusuyla ilgili toplamda 64 anket (%15,1) uygulanmıştır.

Tablo 20: 4. Hafta Derste EBA Kullanımı Anketi Öğrenci Görüşleri İstatistikleri II

	Evet N%	Hayır N%	N
<i>EBA'nın kullanımı (arayüzü) oldukça karmaşıktı.</i>	11 %17,2	53 %82,8	64
<i>Konuyu EBA'dan işlemek daha eğlenceliydi.</i>	35 %54,7	29 %45,3	64
<i>Konunun EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdim.</i>	40 %62,5	24 %37,5	64
<i>Konunun EBA'dan işlenmesi daha çok ilgimi çekti ve bütün dikkatimi derse vermemi sağladı.</i>	34 %53,1	30 %46,9	64
<i>Konuyu EBA'dan işlemek ders hızını artırdı ve zamandan tasarruf etmemizi sağladı.</i>	46 %71,9	18 %28,1	64
<i>Konu EBA'dan daha planlı ve düzgün bir şekilde işlendi.</i>	50 %78,1	14 %21,9	64
<i>EBA'dan işlenen bu konuyu anlamakta zorlanmadım ve kolaylıkla öğrendim.</i>	39 %60,9	25 %39,1	64
<i>EBA'dan işlenen bu konu içerik bakımından yetersizdi ve konuyla ilgili yeterli bilgi yoktu.</i>	19 %29,7	45 %70,3	64
<i>EBA'da bu konuyla ilgili resimli anlatım vardı ve yeterli görsel anlatıma sahipti.</i>	45 %70,3	19 %29,7	64
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yeterli videolu anlatım vardı.</i>	47 %73,4	17 %26,6	64
<i>EBA'da bu konuyla ilgili yazılı anlatım vardı.</i>	57 %89,1	7 %10,9	64
<i>EBA'da bu konuyla ilgili örnekler ve hikayeler vardı.</i>	22 %34,4	42 %65,6	64
<i>EBA'da bu konuyla ilgili testler vardı.</i>	37 %57,8	27 %42,2	64
<i>EBA'da bu konuyla ilgili alıştırma vardı.</i>	38 %59,4	26 %40,6	64

Tablo 20’de yer alan bulgulara göre ‘Cumhuriyetimizin Nitelikleri’ konusuyla ilgili Eğitim Bilişim Ağı platformunda yazılı anlatımlar, görsel materyaller, videolar, testler ve alıştırmalar bulunmaktadır. Farklı çeşitlikteki bu içerikler öğrenciler açısından öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Aynı zamandan dersi daha eğlenceli ve ilgi çekici hale getirmektedir. Diğer anlatımlara göre bu konunun EBA ile anlatılması öğrencilerin daha çok hoşuna gitmiştir. Çünkü EBA öğrenmeyi kolaylaştırırken aynı zamanda zamandan tasarruf sağlayarak dersin daha düzenli ve planlı bir şekilde ilerlemesine katkı sağlamaktadır. Aynı şekilde EBA arayüzünün kullanımının karmaşık olmaması da dersin hızlı ve planlı bir şekilde ilerlemesini sağlamaktadır.

4.2. EKYÖG Anketinden Elde Edilen Bulgular

Tablo 21: Sınıf Değişkeninin Betimsel İstatistiği
Sınıf

	Frekans	Yüzde(N%)
7/G	32	49,2
7/A	33	50,8
Toplam	65	100,0

Tablo 22: Cinsiyet Değişkeninin Betimsel İstatistiği
Cinsiyet

	Frekans	Yüzde(N%)
Kız	28	43,1
Erkek	37	56,9
Toplam	65	100,0

Tablo 21’de yer alan verilere göre EKYÖG anketi için 7/A sınıfından 33 (%50,8) ve 7/G sınıfından 32 (%49,2) öğrenci araştırmaya katılmıştır. Toplamda 65 öğrenciden veri toplanmıştır. 3 öğrenci okula gelmedikleri onlara anket uygulanamamıştır. Tablo 22’de yer alan verilere göre ise 65 öğrencinin 28’i kız (%43,1) ve 37’si erkek (%56,9) öğrencidir.

EKYÖG anketi araştırmanın 4.haftasının son dersinde uygulanmıştır. Amaç EBA ile ilgili öğrencilerin düşündükleri genel bilgileri elde etmektir.

Tablo 23: EKYÖG Anket Maddelerinin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Madde No	X	SS
M1	3,84	1,093
M2	3,40	1,223
M3	3,44	1,159
M4	3,52	1,251
M5	3,03	1,249
M6	3,15	1,201
M7	3,43	1,262
M8	3,43	1,060
M9	2,89	1,174
M10	3,45	1,393
M11	2,60	1,343
M12	3,76	1,156
M13	3,63	1,166
M14	3,98	1,138
M15	3,41	1,456
M16	4,03	1,357
M17	4,13	1,143
M18	3,44	1,385
M19	3,63	1,317

Tablo 23’ den elde edilen bulgulara göre öğrenciler “EBA’nın kullanımının kolay olduğunu düşünüyorum.”, “EBA sayesinde dersler daha zevkli geçiyor.”, “Derslerde EBA kullanılmasını tercih ediyorum.” görüşlerine olumlu yanıt vermişlerdir. Konular EBA platformundan anlatıldığında dersin daha verimli geçtiğini, dersi daha iyi anladıklarını ve derse olan ilgilerinin arttığını belirtmişlerdir. Fakat dersin sonuna kadar dikkatlerini toplayarak katılım sağlama konusunda kararsız kalmışlardır. EBA’da üç boyutlu animasyonlar olursa derslere olan dikkatlerinin daha fazla artacağını ifade etmişlerdir. Öyle ki ölçek içerisinde en yüksek orana sahip madde budur. Bunun sebebinin, üç boyutlu animasyonların renkli ve farklı içeriğiyle dikkatleri çekerek öğrencilerin çoklu öğrenmesine katkı sağlaması ve soyut öğrenmeyi kolaylaştırarak eğlenceli hale getirmesi olduğu düşünülmektedir.

Öğrenciler EBA’nın ders içeriğini yeterli bulmuşlardır. EBA’da video, animasyon, resim gibi görsel içeriklerin olması öğrenmelerini kolaylaştırmış ama derste EBA kullanımının öğrendiklerinin kalıcılığını arttırması konusunda kararsız

kalmışlardır. Derste EBA'dan testler ve konuyla ilgili alıştırmalar çözmeyi sevdiklerini belirtmişlerdir. EBA'da testler ve alıştırmalara ek olarak konuları pekiştirmek için eğitsel oyunlar olmasını istemişlerdir.

Öğrenciler derste EBA kullanımının konuların daha hızlı ilerlemesini sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca EBA öğrencilerin bilgiye daha çabuk erişebilmesini sağlamış ve dersler planlı bir şekilde ilerlemiştir.

Öğrenciler EBA'da konularla ilgili eğitsel oyunların olmasının başarı düzeylerini artıracığını belirtmişlerdir. Fakat derste EBA kullanımının başarı düzeylerini artırması konusunda kararsızdılar. Ayrıca öğrenciler konuların tekrarı için EBA platformunu kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Bunun sebebinin öğrencilerin konuların tekrarını bilgisayar ortamından değil ders kitaplarından ve defterlerinden yapmak istemeleri olduğu düşünülmektedir. Çünkü öğrenciler ders içerisinde hem EBA'dan hem de öğretmenlerinden elde ettikleri bilgileri birleştirerek defterlerine yazmaktadırlar.

4.3. Öğretmen Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular

Öğretmen görüşme formu, 7/A ve 7/G şubelerinin sosyal bilgiler öğretmenleriyle 4 haftalık araştırma sürecinin sonunda yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda 2 öğretmenden tablo 24'teki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 24: Öğretmen Görüşme Formundan Elde Edilen Bulguların Analizi

	Ö1	Ö2
<i>EBA'yı kullanırken zorlanmıyorum.</i>	<i>X</i>	<i>X</i>
<i>EBA'nın içeriği yeterli.</i>	<i>X</i>	<i>X</i>
<i>EBA'da alıştırmalar daha fazla olmalı.</i>	<i>X</i>	
<i>EBA dikkat çekici, eğlenceli.</i>	<i>X</i>	
<i>EBA öğretici ve akılda kalıcı.</i>	<i>X</i>	
<i>EBA öğrencilerin kalıcı öğrenmesini artırıyor.</i>		<i>X</i>
<i>EBA konuların pekiştirilmesini sağlıyor.</i>		<i>X</i>
<i>EBA sosyal bilgiler dersini monotonluktan kurtarıyor.</i>		<i>X</i>
<i>EBA öğrencilerin başarı düzeylerini artırıyor.</i>	<i>X</i>	<i>X</i>
<i>EBA'ya kolay ulaşılabilir.</i>	<i>X</i>	
<i>EBA değişik konularla ilgili görsellere kolayca ulaşmayı sağlıyor.</i>		<i>X</i>
<i>EBA daha fazla zenginleştirilmeli</i>	<i>X</i>	
<i>EBA daha fazla zenginleştirilmeli ama ders kitabının önüne geçmemeli.</i>		<i>X</i>

Tablo 24'teki verilerde görüldüğü gibi öğretmenler, derslerinde EBA'yı kullanırken zorlanmadıklarını belirtmişlerdir. EBA'nın erişilebilmesi kolay bir platform olduğunu ifade etmişlerdir. Her iki öğretmende sosyal bilgiler dersi için

EBA içerisinde yer alan materyallerin yeterli olduğunu düşünmektedirler. EBA platformu ile işlenen derslerin öğrencilerin kalıcı öğrenmesini ve başarı düzeylerini artırdığını söylemişlerdir.

Öğretmen 1, EBA'nın öğretici, dikkat çekici ve akılda kalıcı olduğunu belirtmiştir. Bu yüzden EBA'da yer alan videolar ve etkinliklerin öğrencilerin kalıcı öğrenmesine avantaj sağladığını düşünmektedir. Ayrıca EBA kendi içeriklerini zenginleştirmelidir. Konularla ilgili boşluk doldurma, eşleştirme, doğru-yanlış çalışmalarının ve eğitsel animasyonların daha fazla olması gerektiğini savunmaktadır. Morpa Kampüs gibi benzer eğitim sitelerinde yer alan mini deneme sınavlarının, interaktif ödevlerin ve oyunların EBA'da da yer alması gerektiğini belirtmiştir. TRT arşivinden videolara ulaşmak istemektedir. Ayrıca EBA'da bir video araması yaparken eksik ya da yanlış yazım sonrası 'Bunu mu demek istediniz?' özelliğinin yer almasını istediğini ifade etmiştir.

Öğretmen 2, EBA'nın ders kitabından kopmaması gerektiğini vurgulayarak, içeriklerin ders kitabı esas alınarak oluşturulması gerektiğini belirtmiştir. Ders kitabından kopmayan EBA'nın dersleri monotonluktan kurtaracağını düşünmektedir. Çünkü derslerin EBA'da yer alan görsellerle desteklenmesinin, konuları pekiştirerek öğrencilerin zihninde daha kalıcı hale getirdiğine inanmaktadır. Değişik konularla alakalı görsellerin derslerini renklendirdiğini düşünmektedir.

4.4. Gözlem Formundan Elde Edilen Bulgular

4 haftalık araştırma süreci sonunda 13 adet gözlem formu oluşturulmuştur. Bu formlardan elde edilen veriler analiz edilerek ortak temalarda birleştirilmiştir. Bu temalar tablolar halinde raporlanmıştır.

Gözlem formlarından elde edilen veriler tablo 25 de verilmiştir.

Tablo 25: Ders İçerisinde EBA'nın Kullanılabilirliğine Ait Gözlem Formu
Bulguları

Ders İçerisinde EBA'nın Kullanılabilirliği	
EBA Arayüzü	<i>Kullanımı kolay Etkileşimli arayüze sahip (sürükle-bırak) EBA ders ekranına kolay giriş yapılıyor</i>
Kullanım zorlukları	<i>Dokunmatik özelliğin yavaş çalışması yüzünden EBA'da ilerlemenin yavaş olması EBA ekranının açılmasının bazen zaman alması EBA'da konu anlatım kısmında geri butonuna tıklandığında en başa dönmesi EBA videolarında geri/ileri sarma tuşunun olmaması</i>
Dersin verimli geçmesine ve zamana etkisi	<i>EBA ile konular hızlıca tekrar edildiğinden anlamayı kolaylaştırıyor Ders içerisinde konuyu öğrenme, tekrar etme, test etme ve pekiştirme süreçleri hızlıca yapılabiliyor Öğrenciler deftere not alırken zorlanmıyor ve bunu hızlıca yapabiliyor EBA videoları ve görseller dersi daha eğlenceli hale getiriyor</i>

Tablo 25'teki veriler incelendiğinde EBA'nın arayüzünün genel olarak kolay olduğu görülmektedir. Öğretmenler ve öğrenciler ders içerisinde EBA ders platformuna kolayca giriş yapıp, konular içerisinde rahatlıkla gezinebilmektedirler. Okulun dijital alt yapısının yetersizliği bazen EBA'yı kullanmayı da zorlaştırmaktadır. Örneğin, akıllı tahtanın dokunmatik ekranının bozuk olması EBA'da işlem yapmayı yavaşlatmaktadır. Bununla birlikte EBA ders portalındaki kısa yolların öğretmen ve öğrenciler tarafından bilinmemesi konu anlatım kısmında en başa dönmeye neden olmaktadır. Bunların dışında Eğitim Bilişim Ağı, konuların tekrarını sağladığı için öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırmaktadır. Öğrenciler ders içerisinde konuyu öğrenip tekrar ettikten sonra alıştırmalar ve testlerle öğrenmelerini pekiştirmektedirler. Ayrıca bu alıştırmaları ders içerisinde tahtadan etkileşimli olarak çözmeleri öğrencilerin derse olan dikkatlerini artırarak ilgilerini çekmektedir. Bu sayede öğrenmeleri daha kalıcı olmaktadır. Videolar ile ders anlatımının daha etkileyici hale gelmesi sağlanmaktadır. Bu da öğrencilerin başarı düzeylerini arttırmaktadır. Bir platform üzerinden aynı anda konunun anlatılması, tekrarı ve pekiştirilmesi yapıldığı için dersler daha düzenli ve planlı işlenmektedir. Böylece dersler daha hızlı bir şekilde ilerleyerek zamandan tasarruf sağlanmaktadır.

Tablo 26: EBA'nın İçeriği İle İlgili Bulgular

Ders İçerisinde EBA'nın İçeriği

Derste İşlenen Materyaller (yazılı, görsel, video, alıştırma, test...)	<i>İçerikler genellikle videolar, pdf şeklinde ders özetleri, alışırmalar ve tarama testlerinden oluşuyor</i> <i>Bazı konularda yazılı anlatım yer almıyor</i> <i>Konuların içeriğinin ders müfredatıyla uyumu kontrol edilmeli</i> <i>Genel olarak içerikler yeterli olsa da düzenlenmeli ve geliştirilmeli</i>
Derste İşlenen Materyallerin Niteliği	<i>EBA'da yer alan videoların boyutları yeterli düzeyde</i> <i>Video çözünürlüğü düşük</i> <i>Ses düzeyleri yeterli</i> <i>Görsellerin çözünürlüğü düşük</i> <i>Videolar çok kısa</i> <i>Bazı yazılı içeriklerin yazı puntosu çok küçük</i> <i>Bazı alışırmalar ve tarama testlerinde işaretlemeler yapılamıyor</i>

Tablo 26 incelendiğinde Eğitim Bilişim Ağı platformundaki içeriklerin genellikle videolar, pdf ler, alıştırmalardan ve testlerden oluştuğu görülmektedir. Bu içerikler bazı konularda yazılı anlatım bakımından eksik kalmaktadır (Kurultay ve Divan, TBMM). Gözlem sonucunda 4 hafta boyunca EBA'dan işlenen çoğu videoların süreleri çok kısadır. Ayrıca videolar yarıda kesilir gibi bitmektedir. Çoğu videoların ses kalitesi iyi olmasına rağmen görüntü kalitesi düşüktür. Görsel materyallerin çözünürlükleri düşüktür. Bu veriler ışığında EBA Ders portalının içeriklerini yeniden düzenlemesi ve geliştirmesi gerekmektedir. Ayrıca EBA içeriklerini sınıf düzeylerine uygunluğunu kontrol ederek müfredata uyumlu hale getirmelidir.

Tablo 27: Ders İçinde Davranış ve Tutumlardan Elde Edilen Bulgular

EBA ile İlgili Davranış ve Tutumlar

Öğrencilerin EBA platformu ile işlenen derse karşı olumlu/olumsuz davranış ve tutumları	<i>Derse aktif katılım sağlıyorlar</i> <i>Derse ve EBA'ya karşı ilgili ve meraklılar.</i> <i>EBA'dan açılan videoları dikkatli bir şekilde izliyorlar.</i> <i>Okuma parçalarını kitap yerine EBA'dan okumayı tercih ediyorlar.</i> <i>Alıştırma ve tarama testlerini tahta üzerinde çözerken derse katılım artıyor.</i> <i>Ders içerisinde EBA'dan farklı ve eğlenceli videolar izlemeye karşı istekliler.</i>
Öğretmenlerin EBA platformu ile işledikleri derse karşı olumlu/olumsuz davranış ve tutumları	<i>EBA'yla ders işlemeye istekliler.</i> <i>EBA'yı derse kolaylıkla entegre etmişler.</i> <i>EBA Ders konuları arasındaki geçişleri dinamik bir şekilde yürütüyorlar.</i> <i>Sözleriyle öğrencileri EBA'yı kullanmaya teşvik ediyorlar.</i> <i>Ders sonlarına doğru EBA'dan ilginç ve eğlenceli videolar açarak EBA kullanımını desteklediklerini gösteriyorlar.</i>

Tablo 27 incelendiğinde öğretmen ve öğrencilerin EBA platformuna karşı herhangi bir olumsuz davranış ya da tutumlarının gözlenmediği görülmektedir. Öğretmenler öğrencilerini EBA kullanımına teşvik etmektedirler. Ders içerisine EBA platformunu kolaylıkla entegre etmişlerdir. Ders sırasında sözleriyle de öğrencilerinin EBA ile daha çok iç içe olmasını istediklerini belirtmektedirler. Öğrenciler ise EBA ile işlenen derse aktif katılım sağlamaktadırlar. Ders boyunca özellikle videoların izlendiği anlarda derse olan dikkatleri artmaktadır. Yazılı materyallerin okunması aşamasında kitabı değil EBA'yı tercih etmektedirler. Konuların işlenişine karşı ilgili ve meraklı bir tutum sergilemektedirler. 4 haftalık araştırma süreci boyunca derse katılım oranları da oldukça yüksektir.

5. SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Ortaokullarda derslerin EBA ile desteklenmesinin öğrencilerin başarı düzeylerine ve kalıcı öğrenmelerine etkisi ile EBA materyallerinin ders içerisindeki kullanılabilirliğinin ve ders içi durumunun denetlenmesini amaçlayan bu çalışmada veriler sosyal bilgiler dersinde, 4 haftalık bir süreçte toplanmıştır. Bu süreç içerisinde EBA'nın okul ortamında kullanımına, öğrencilerin ve öğretmenlerin EBA ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Araştırma süreci boyunca Eğitim Bilişim Ağı platformunun sosyal bilgiler ders bölümünden 8 konu ('Teknoloji, Sosyal Hayat ve Ekonomi', 'Mesleki Eğitim ve Meslek Edindirme Kurumları', 'Kurultaydan Meclise, Kurultay ve Divan', 'Orta Asya'dan Anadolu'ya Türklerde Egemenlik', 'Orta Asya'dan Anadolu'ya Demokrasi, Güç Yönetim ve Toplum', 'I. ve II. Meşrutiyet', 'TBMM', 'Cumhuriyetimizin Nitelikleri') işlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre Mesleki Eğitim konusunda yeterli videolar bulunmazken, Kurultay ve Divan konusunda yeterli yazılı anlatım ve örnekler yoktur. Hem Meşrutiyet hem de Kurultay ve Divan konuları yeterli testlere ve alıştırmalara sahip değildir. Buna rağmen öğrenciler konuları anlamakta zorlanmadıklarını ve öğrenmelerinin kolay olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle konuların bütününe bakıldığında EBA'nın ders içeriklerinin genel olarak yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrenciler bu konuların hepsinin EBA'dan anlatılmasını daha çok sevdiklerini ifade etmişlerdir. Konuların EBA'dan işlenmesinin öğrenciler açısından ilgi çekici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin EBA'dan işlenen derslerin daha düzenli ve hızlı olduğunu belirtmeleri sonucunda, derslerin EBA üzerinden daha planlı bir şekilde işlendiği sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerden elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre EBA platformunun kullanımı kolaydır. Bertiz (2017) yaptığı çalışmada kullanıcıların EBA portalından memnun kaldıklarını ortaya koymuştur. EBA'da video, animasyon, resim gibi görsel içeriklerin olması öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırarak öğrenmeyi kolaylaştırmıştır. Eren ve Avcı'nın 2016 yılında yaptığı çalışmaya göre derslerde çoklu ortam kullanımı öğrencilerin anlatılanları hayal dünyalarında canlandırmaya yardımcı olduklarını göstermiştir. Derslerde EBA kullanımı birden fazla duyu organına hitap ettiği, görsel ve işitsel içeriklere sahip olduğu için öğrencilerin derslere daha çok motive olmasını ve derse katılımın artmasını sağlamaktadır. Fakat veri sonuçlarına göre öğrenciler, dikkatlerini toplayarak derse katılım sağlama konusunda kararsız kalmışlardır. Kalemkuş'un (2016) yaptığı çalışma bu sonucu destekler niteliktedir. Aynı zamanda öğrenciler, EBA'da üç boyutlu

animasyonlar olursa derslere olan dikkatlerinin daha fazla artacağını da ifade etmişlerdir.

Bozkuş ve Karacabey (2019) yaptıkları araştırmada EBA'nın ders içeriğinin eksik olduğu sonucuna ulaşırken, bu araştırmada öğrenciler EBA'nın ders içeriğini yeterli bulmuşlardır. Fakat derste EBA kullanımının öğrencilerin başarı düzeylerini ve öğrenmelerinin kalıcılığını arttırması konusunda kararsız kalmışlardır. Yerli (2018) yaptığı çalışmada EBA'nın öğrencilerin akademik başarısını yapılandırmacı yaklaşıma uygun hazırlanan ders kitabıyla işlenen dersle aynı oranda etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Ulaşılan bir başka sonuçta öğrenciler derste EBA'dan testler ve konuyla ilgili alıştırmalar çözmeyi sevdiklerini belirtmişlerdir. EBA'da testler ve alıştırmalara ek olarak konuları pekiştirmek için eğitsel oyunlar olmasını istemişlerdir. EBA'da konularla ilgili eğitsel oyunların olmasının başarı düzeylerini arttıracığını savunmuşlardır. Tüysüz ve Çümen'e (2016) göre de öğrencilerin EBA'da en çok istedikleri özellikler arasında daha çok oyun ve eğlence vardır.

Öğrenciler derste EBA kullanımının konuların daha hızlı ilerlemesini sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca EBA ile derslerin daha planlı ve düzgün bir şekilde ilerlediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler konuların tekrarı için EBA platformunu kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Tüysüz ve Çümen (2016) ile Timur, Yılmaz ve İşseven'in (2017) araştırmasına göre ise öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağını ziyaret etme amaçları konu tekrarı yapmaktır.

Sosyal bilgiler öğretmenleri açısından EBA, derslerine bütünleşmiş şekilde kullandıkları bir eğitim platformudur. Öğrenciler gibi sosyal bilgiler öğretmenleri de EBA'nın kullanımının kolay olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca EBA'nın dikkat çekici ve eğlenceli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Tutar'ın (2015) araştırması bu bulguları destekler niteliktedir. Tutar (2015), EBA'nın etkili, verimli ve kullanışlı bir site olduğunu söylemiştir.

Öğretmenlere göre EBA platformu içerisinde sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan içerikler yeterlidir. Ayrıca öğretmenlerden elde edilen verilere göre EBA'da yer alan videolar ve etkinliklerin öğrencilerin kalıcı öğrenmesine avantaj sağladığı düşünülmektedir. Bu sonuçlar çerçevesinde EBA platformu, öğrencilerin kalıcı öğrenmesini ve başarı düzeylerini önemli ölçüde arttırmaktadır.

6. ÖNERİLER

Bu araştırma Konya ili merkezinde bulunan bir ortaokulda 7.sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Daha büyük bir örnekleme geniş ölçekli çalışmalar yapılabilir.

Bu çalışmanın diğer kademelerde (ilkokul, ortaöğretim ya da lise) de yapılarak tekrarlanması sağlanabilir.

EBA içeriği, ortaöğretim müfredatı göz önüne alınarak düzenlenebilir ve platformda yer alan materyaller sınıf düzeylerine uygunluğuna göre zenginleştirilebilir.

Sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan içeriklere öğrenmeyi kolaylaştırmak ve somutlaştırmak için 3 boyutlu animasyonlar ve simülasyonlar eklenebilir.

Öğrencilerin EBA içerisinde daha eğlenceli vakit geçirmesini sağlarken aynı zamanda öğrenmeyi pekiştirmek için dijital oyunların sayısı arttırılabilir. Farklı çeşitlikte dijital oyunların olması öğrencilerin ilgisini çekecektir.

KAYNAKÇA

- Ağır, A. (2014). Etkileşimli tahtalar için orta öğretim coğrafya videolarının değerlendirilmesi: öğretmen görüşleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 31-37.
- Akengin, H. ve İbrahimoğlu, Z. (2010). Sosyal bilgiler dersinde karikatür kullanımının öğrencilerin akademik başarısına ve derse ilişkin görüşlerine etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 1-19.
- Akıncı, A., Kurtoğlu, M., Seferoğlu, S. S. (2012). Bir teknoloji politikası olarak fatih projesinin başarılı olması için yapılması gerekenler: bir durum analizi çalışması. Akademik Bilişim, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Aktaş, İ., Gökoğlu, S., Turgut, Y. E., Karal, H. (2014). Öğretmenlerin fatih projesine yönelik görüşleri: farkındalık, öngörü ve beklentiler. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 8 (1), 257-286.
- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (eba) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 27-44.
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin eba(eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. (Yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İşletme Anabilim Dalı, İstanbul). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Alkan, C. (2011). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alkan, T., Bilici, A., Akdur, T. E., Temizhan, O., Çiçek, H. (2011). *Fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi (fatih) projesi*. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat University, Elazığ.
- Ateş, M., Çerçi, A ve Derman, S. (2015). Eğitim bilişim ağında yer alan türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3). 105-117.
- Aydınözü, D., Sözcü, U. ve Akbaş, V. (2016). Coğrafya öğretiminde eba içeriklerinin öğrenci başarısına etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15), 339-357.
- Bağcı, H. (2013). *Fatih projesi çerçevesinde ortaöğretim öğrencilerinin etkileşimli tahtaya yönelik görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi, İşletme Anabilim Dalı, İstanbul). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Banoğlu, K., Madenoğlu, C., Uysal, Ş., Dede, A. (2014). Fatih projesine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi (eskişehir ili örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 39-58.

- Baz, F. Ç. (2016). Teknik, donanım ve içerik yönüyle fatih projesinin değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 7(15), 196-209.
- Baz, F. Ç. (2017). Fatih projesi üzerine bir içerik analizi çalışması. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(2/1), 93-103.
- Bertiz, Y. (2017). Çevrimiçi sosyal eğitim platformlarının kullanılabilirliklerinin değerlendirilmesi: eğitim bilişim ağı (eba) sistemi örneği. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 1(2), 63-76.
- Bolat, Y. (2016). Ters yüz edilmiş sınıflar ve eğitim bilişim ağı (EBA). *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3373-3388.
- Bozkuş, K. ve Karacabey, K. B. (2019). Fatih projesi ile eğitimde bilişim teknolojilerinin kullanımı: ne kadar yol alındı?. *Yaşadıkça Eğitim*, 33(1), 17-32.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 133-151.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma Deseni* (Çev. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çalışkan, E. (2017). Fatih projesi öğretmen adaylarının öğretim ortam ve yöntemlerine ilişkin görüşlerini nasıl etkilemektedir?. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 6(1), 36-43.
- Çakmak, E. K., Kukul, V., Çetin, E., Berikan, B., Kandemir, B., Pamukçu, B. S., Taşkın, N., Marangoz, M. (2015). 2013 yılı eğitim teknolojileri araştırmalarının incelenmesi: ajet, bjet, c&e, etrd, ets ve l&1 dergileri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 128.
- Çakmak, Z. ve Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden eğitim bilişim ağı (eba) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 284-295.
- Çoban, A. Ve İleri, T. (2013). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim teknolojileri ve materyalleri kullanma düzeyleri ve kullanamama sebepleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 194-213.
- Demirer, V. ve Dikmen, C. H. (2018). Öğretmenlerin fatih projesine yönelik görüşlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi bağlamında incelenmesi. *İlköğretim Online*, 17(1), 26-46.
- Eğitim Bilişim Ağı, (2018). EBA. <http://www.eba.gov.tr/hakkimizda> adresinden 23 Mayıs 2019 tarihinde erişildi.
- Eren, E. ve Uluuysal, B. (2012). Bilişim teknolojileri (bt) öğretmenlerinin mesleki sorunları ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 152-171.

- Eren, E. ve Avcı, Z. Y. (2016). Okul-üniversite iş birliği kapsamında e- içeriklerin geliştirilmesi: teknoloji entegrasyonu planlama modeli kapsamında bir durum değerlendirmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 210-234.
- Erensayın, E. ve Güler, Ç. (2016). Eba platformundaki ders materyallerinin eğitsel yazılım değerlendirme ölçütlerine göre değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 657-678.
- Fırat, M., Yurdakul, I. K. ve Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nicel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 65-86.
- Fidan, N. K., Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'ndan (eba) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Gökmen, Ö. F. ve Akgün, Ö. E. (2016). Öğretmen adaylarının fatih projesine yönelik görüşleri: farkındalık, öngörü ve beklentiler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37, 28-46.
- Görhan, M. F. ve Öncü, S. (2015). Öğretmen ve idareci gözünde etkileşimli tahta: kullanım kolaylığı ve yarar algısı üzerine bir durum çalışması. *Journal of Teacher Education and Educators*, 4(1), 53 – 77.
- Gücükoğlu, B., Ceylan, D. Y. ve Dursun, Z. (2014). *Etkileşimli tahta için arayüz tasarımı ve içerik geliştirme: coğrafya dersi örneği*. XVIII. Türkiye'de İnternet Konferansı (İnet-Tr'13), 211-216.
- Gül, K. (2013). *Eğitimde teknoloji kullanımı bağlamında 'fatih projesi'nin analizi*. (Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Maliye (Kamu Ekonomisi) Anabilim Dalı, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Gülcü, İ. (2014, Şubat). *Etkileşimli tahta kullanımının avantajları ve dezavantajlarına yönelik öğretmen görüşleri*. Akademik Bilişim Konferansı, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Gülpınar, F., Kuzu, A., Dursun, Ö.Ö., Kurt, A. A., Gültekin, M. (2013). Milli Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Sonuçları: Velilerin Bakış Açısından Fatih Projesi'nin Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi Journal of Social Sciences*, 30, 195-216.
- Güvendi, G. M. (2014). *Millî eğitim bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: eğitim bilişim ağı (eba) örneği*. (Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı,

Sakarya). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

İslamoğlu, H., Ursavaş, Ö. F. ve Reisoğlu, İ. (2015). Fatih projesi üzerine yapılan akademik çalışmaların içerik analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1) , 161-183.

Kalemkuş, F. (2016). *Ortaöğretimdeki Öğretmen ve Öğrencilerin Eğitim Bilişim Ağı (Eba)'ya İlişkin Görüşleri*. (Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Abd Anabilim Dalı, Afyon). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

Kaya, H. ve Aydın, F. (2011). Sosyal bilgiler dersindeki coğrafya konularının öğretiminde akıllı tahta uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Journal of World of Turks*, 3(1), 179-189.

Kayahan, S. ve Özduvan, K. (2016). *İngilizce dersinde uygulanan eba market mobil yazılımlarına ilişkin öğrenci görüşleri*. Akademik Bilişim Konferansları, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Kaysı, F. ve Aydın, H. (2014). Fatih projesi kapsamında tablet bilgisayar içeriklerinin değerlendirilmesi. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 72-85.

Keleş, E., Öksüz, B. D. ve Bahçekapılı, T. (2013). Teknolojinin eğitimde kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşleri: fatih projesi örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(2), 363-366.

Keleş, E. ve Turan, E. (2015). Öğretmenlerin fırsatları arttırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi (fatih) hakkındaki görüşleri. *Turkish Journal of Education*, 4(2), 16-28.

Kocaoğlu, B. Ü. (2013). *Lise öğretmenlerinin fatih projesi teknolojilerini kullanmaya yönelik özyeterlik inançları: kayseri ili örneği*. (Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Sakarya). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

Koçak, Ö. ve Gülcü, A. (2013). Fatih projesinde kullanılan lcd panel etkileşimli tahta uygulamalarına yönelik öğretmen tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3), 1221-1234.

Kutu, H. ve Sözbilir, M. (2011). Öğretim materyalleri motivasyon anketinin türkçeye uyarlanması: güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 5(1), 292-312.

Kurşun, E., Karaman, A. ve Bayrak, M. (2014). Fatih projesi kapsamında kullanılan lcd panelli etkileşimli tahtaların kullanılabilirlik problemlerinin tespiti. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 28-50.

- Milli Eğitim Bakanlığı Fatih, (2018). *Fatih Projesi*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> adresinden 1 Aralık 2018 tarihinde erişildi.
- Öçal, M. F. ve Şimşek, M. (2017). Matematik Öğretmen Adaylarının FATİH Projesi ve Matematik Eğitiminde Teknoloji Kullanımına Yönelik Görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 8(1), 91-121
- Öner, G. (2017). Sosyal bilgiler ve tarih dersleri için alternatif bir kaynak: eba.gov.tr. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 227-257.
- Özen, E. (2019). Eğitimde dijital dönüşüm ve eğitim bilişim ağı (eba). *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 5-9.
- Özkan, A. Ve Deniz, D. (2014). Orta öğretimde görev yapan öğretmenlerin fatih projesi'ne ilişkin görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(1), 161-175.
- Pamuk, S., Ergun, M., Çakır, R., Yılmaz, H. B., Ayas, C. (2013). Öğretmen ve öğrenci bakış açısıyla tablet pc ve etkileşimli tahta kullanımı: Fatih projesi değerlendirmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1799-1822. doi: 10.12738/estp.2013.3.1734
- Poçan, S. ve Yaşaroğlu, C. (2017). Dikişsiz öğrenme (seamless learning) ilkeleri bağlamında eba'nın matematik ders içeriğinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10 (51), 795-806.
- Sönmez, V. (2009). *Eğitim Bilime Giriş* (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
- Şahin, M. ve Erman, E. (2019). Tarih dersi öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı'na (eba) ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 256-275.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi* (5.Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Tekinarslan, E., Top, E., Güner, M. D., Yıkılmış, A., Ayyıldız, M., Karabulut, A., Savaş, Ö. (2015). Etkileşimli tahtada çoklu-ortam nesneleriyle yapılan öğretimin öğretmen adaylarının zenginleştirilmiş içerikle öğretime yönelik tutumlarına etkisi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(2), 22-38.
- Timur, B., Yılmaz, Ş. ve İşseven, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin eğitim bilişim ağı (eba) sistemini kullanmalarına yönelik görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi*, 5(1), 44-54.
- Tomal, N. ve Gül, G. (2018). Coğrafya öğretmenlerinin coğrafya öğretimi ile ilgili medya okuryazarlık düzeyleri. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 21-31.
- Turan, Z., Reisoğlu, İ., Özçelik, E., Göktaş, Y. (2015). Öğretmenlerin çevrimiçi bilgi arama stratejilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 1-16.

- Tutar, M. (2015). *Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İlköğretim Anabilim Dalı, Trabzon). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Türel, Y.K. (2012). Öğretmenlerin akıllı tahta kullanımına yönelik olumsuz tutumları: problemler ve ihtiyaçlar. *Elementary Education Online*, 11(2), 423-439.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- Yalçınkaya, Y. ve Özkan, H. H. (2014). Ortaöğretim öğretmenlerinin etkileşimli tahta kullanımına yönelik öz yeterlikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 69-91.
- Yaşaroğlu, C. (2018). Öğretmenlerin fatih projesinden beklentileri ile proje hakkındaki önerilerinin incelenmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 147-159.
- Yerli, M. S. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim bilişim ağı (eba) uygulamasının öğrencilerin akademik başarısına etkisi*. (Yüksek lisans tezi, Adıyaman Üniversitesi, İlköğretim Anabilim Dalı, Adıyaman). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yücedağ, A. (1993). Anket geliştirilmesi ve uygulanması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 26(2), 443-454.